

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za ino-
samstvo Din 40.— neobvezno.
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3064, ponoči tudi
št. 3034.
Rekopis se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Preš-
ernova ulica št. 4. — Telefon št. 3493
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.343 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.341.

Ljubljana, 29. avgusta.
Malenkosten dogodek v Beogradu nam daje povod za načelno zelo važno pojasnitev. Izstop iz SDS je javilo 11 beograjskih gospodov, od katerih se je le za dva, tri vedelo, da se k njej štejejo, a niti ti v stranknem življenju niso vršili nobene pomembnejše vloge. Motivi vsakega izmed teh širši javnosti neznanih oseb so nam sicer pozorni, a ne pride nam na misel, da bi jih kritizirali. Istočasno poročajo listi o izstopih in izključenjih stotin pristavev celo narodnih poslancev iz Davidovičeve demokratske stranke zlasti radi nediscipliniranosti. Otrčje bi bilo iz tega sklepati na moč strank.

Pomembnejša pa je utemeljitev, s katero beograjski disidentje opravičujejo svoj korak. Oni trde, da jim je SDS preveč prečanska stranka in da je SDS v kritiki srbskih načinov v upravi preveč ostra. Praznoglave opazke klerikalcev in od njih plačanega časopisja nas puste popolnoma hladne. Dobro pa je, da se ob tej priliki razčisti razmerje SDS do problema prečanske fronte in srbskega ekskluzivizma.

V Slav. Požegi je šef SDS g. Pribičević včeraj izjavil: »Zahtevati ravnopravnost prečanskih krajev v Srbiji ni delovanje proti Srbiji, ampak za Srbijo. Mi smo svojo ljubav napram Srbiji pokazali z žrtvami in ne dopuščamo, da se meče senca na to brezmejno ljubezen. Ne dopuščamo pa, da ostane sistem neenakosti, ki izjiva nerazpotoženje napram Srbiji, kajti to najbolj škoduje Srbiji in njenemu ugledu v teh krajih. Da bo država močna, je treba, da je Srbija ljubljena, to pa bo le, ako bo celemu narodu prednacija v borbi za enakost in svobodo.«

Tako je. Mi ne dovoljujemo nikomur, da dvomi o iskrenosti naših občutkov do Srbsvina in do naroda v Srbiji. Vedno smo isti kakor smo bili. Nesposobna birokracija, razni korupcionisti niso Srbija. A ker se ti ljudje oslanjajo na Srbijstvo, je naša dolžnost, da zahtevamo, da jih Srbijstvo odstrani. Bosno in Vojvodino so preplavili razni sreski poglavarji in beležniki dvomljive kvalifikacije in metod, ki jih ti kraji niso bili vajeni. Beograjska birokracija je — izvzemši seveda svetle točke širokogrudnih, pametnih mož — v glavnem pokazala, da omalovažuje zahteve krajev, ki jih komaj pozna. Noče se jim akomodirati, ničesar se od njih učiti, ampak vse po svojem kopitu uravnati. Ni nikogar, ki bi v tem pogledu ne vedel pripovedovati raznih žalostnih primerov in anekdot, ki so, žal, večinoma resnične.

S tem pa seveda ni rečeno, da je vse zlato, kar se v »prečaniji« svetli in tudi SDS se ni nič zentrala kritizirati prečanskih napak. Motrili smo in motrimo vse z občeja jugoslovenskega državnega stališča in obžalujemo, da duh enakopravnosti in enakosti vsega Jugoslovenstva še ni dovolj razširjen v Srbsvju.

Krivično je očitati g. Pribičeviću, da pridobiva pristaše med prečanskimi Srbi s tem, da kritizira Srbijance. V resnici so ravno prečanski Srbi zelo razočarani radi administrativne kaosa in to ne more ostati brez refleksij.

Najbolj skeleča ranja pa so pojavi ekonomske neravnopravnosti. Razume se, da se v zasedbi važnih mest ne da ustanavljati nekakih ključev in treba je, da odloča sposobnost, a opaža se, da »beograjska porodica« svoje, mnogokrat malosposobne predstavnike rine na vsa vžrejšja mesta in da ji je uspešno, zelo odrinuti uradništvo, ki se je maselilo iz provinc v Beograd in je tam ekonomsko izkrjavalo. Neenakost v bremenih se je dala neposredno po vojni opravičevati, dasi je SDS in v tem oziru stala na edino pravem stališču »clara pacta — boni amici«, a še vedno trajajoča pasivna resistenca velike večine srbskih poslancev proti zenačenju bremen in davčne prakse postaja prava državna nevarnost. Ako SDS brez ovinkov na to opozarja, službi državni ideji, s katero ni v nasprotju, če je tako njeno delo tudi v interesu njenih volilcev.

Kritika, ki jo je vršila in jo vrši SDS nad upravnimi hibami, ki imajo svoj izvor v Beogradu oziroma v povojnem precej pokvarjenem stanju morale in umevanja državnih nalog, je bila v formi vedno zmerna, če je tudi v stvari bila jaka. Vedno smo znali ločiti žalostne izrastke od naroda in državne ideje in zavračamo zato z vso odločnostjo očitek, da izživamo kako nerazpotoženje napram Srbiji in Srbijanstvu. SDS tudi ne snuje prečanske fronte, dasi ni izključeno, da se ob enakih gospodarskih in upravnih krivicah znajdejo poslanci prečanskih krajev v obrambi življenjskih interesov svojih volilcev.

Smehljajo se mnogi »prepametni« politiki, ki jim SDS pridiguje o duhu Jugoslovenstva, ki mora prevzeti vse Srbe, Hrvate in Slovence. To je duh enakopravnosti, iskrene solidarnosti interesov, enakosti in ljubezni, s katero naj bi se vsi dvignili nad horizont svojih volilcev.

Vukičević izključen iz radikalne stranke

Glavni odbor NRS je na svoji včerajšnji seji razveljavil njegove liste ter ga proglasil za škodljivca radikalne stranke. — Formalni razcep radikalov je izvršen. — Nočna seja glavnega odbora NRS. — Velik vtis njegovih sklepov na javnost

Beograd, 29. avgusta. p. Glavna pozornost javnosti je danes veljala seji glavnega odbora radikalne stranke, ki je bila napovedana za 5. uro popoldne. Dosedaj se je dozdevalo, da oficijelno vodstvo stranke pred volitvami ne bo razčistilo svojih odnošajev do g. Vukičevića in njegovih ožjih prijateljev, odnošno do kandidatur, ki jih je postavil radikalni del vlade. To se je zdelo tem verjetnejše, ker je notorično, da se na tako zvanih Vukičevićevih listih nahajajo poleg pristavev ministrskega predsednika ne le mnogi centurmaši, temveč so se na nje »vthotapili« tudi mnogi pašičevci in z glavnim odborom NRS tudi drugi dobro informirani politični krogi računajo, da se bo Vukičevićeva radikalna fronta po volitvah tudi od znotraj podrla, t. j. da bo Vukičevića zapustil velik del »njegovih« poslancev. Znano je, da so se v tem oziru vodili zapni razgovori med posameznimi člani glavnega odbora in nekaterimi kandidati z vladnih list, ki pa so končno privedli do rezultata, da se naj navzlic temu izvrši prelom. Volilni teror proti radikalnim protivladnim kandidatom je odločitev pospešil in postril. Glavni odbor NRS je na svoji današnji seji pozno ponoči razveljavil vse Vukičevićeve liste, jim odreknil sankcijo stranke ter je na ta način gospoda Vukičevića dejansko izključil iz radikalne stranke, istočasno je glavni odbor odobril oficijelni volilni proglas, ki proglašja g. Vukičevića za škodljivca radikalne stranke.

S temi sklepi je prelom med vodstvom stranke na eni strani ter med Veljo Vukičevićem in njegovimi ožjimi pristaši izvršen. Kolikor je mogel Vaš dopisnik izvedeti, se je v glavnem odboru izrecno govorilo o tem, da je mnogo Vukičevićevih kandidatov informiranih, da je ta sklep naperjen v glavnem le proti g. Vukičeviću in onim njegovim prijateljem, o katerih se predpostavljajo, da bi ga tudi po volitvah ne zapustili. Teh je po splošnem mnenju 20 do 25.

G. Vukičević se je še pozno v noči

Odhod naše delegacije v Ženevo

Beograd, 29. avgusta. p. Naša delegacija, ki se udeležila zasedanja Društva narodov v Ženevi, odputuje v Ženevo po dotedajnih dispozicijah dne 3. septembra. Šef tiskovnega oddelka zunanjega ministrstva Hadžigorgijević odputuje naprej, da pripravi vse potrebno za nastanitev naše delegacije.

Nov načelnik naše reparacijske komisije

Beograd, 29. avgusta. p. Kakor zatrjujejo, bo dosedajni načelnik naše delegacije v reparacijski komisiji v Berlinu g. Kapečanovič upokojen. Na njegovo mesto bo imenovan bivši poslanec in pomočnik prosvetnega ministra g. Žika Vidanović.

Konfisciran Trumbićev govor

Osijek, 29. avgusta. n. Policija je zapolnila današnje število »Hrvatske lista«, ki je objavil včerajšnji govor dr. Trumbića. Sodišče je zapolnilo razveljavilo.

Zopetne aretacije komunistov

Split, 29. avgusta. n. Na Selach pri Splitu je orožništvo včeraj aretiralo tri delavce zaradi komunistične propagande. Varnostne oblasti zatrjujejo, da se v zadnjem času med delavstvom zopet zelo širi komunistična agitacija.

Investicijsko posojilo Splitu

Split, 29. avgusta. n. Veliki župan je odobril splitski mestni občini najeto posojilo v znesku 50 milijonov dinarjev v investicijske svrhe.

Avtomobilsko dirke za državno prvenstvo

Sarajevo, 29. avgusta. n. Dne 18. septembra se bodo vršila na 200 km dolgi progi Sarajevo-Dubrovnik-Sarajevo, avtomobilske dirke za državno prvenstvo.

Nesreča v bosanskem rudniku

Prijedor, 29. avgusta. n. V rudniku Lubijske je pri petpetletni včeraj smrtna nesreča. Iz neznanega vzroka se je odtrgal neki vagonček in zdrčal po strmini navzdol, pri čemer je zadel na delavca Grgo Jeftića in ga tako težko ranil, da je par ur nato umrl.

je pokrajine. Skoro se je ta leta zdelo, da je SDS z jugoslovensko idejo prišla prezagodaj in da je zadela ob skalo predsodkov in strahov. A danes še vsakdo ve, da Jugoslovenstvo ne ogroža ne Slovenstva, ne Hrvatsva, ne Srbstva, temveč jih le dviga in ne zdrave ozkosrčne rivalitete v sintezo nacionalne vzajemnosti. SDS pojde, kakor doslej, i nadalje v boj za enakopravnost na vseh poljih s skrajno doslednostjo, in krivični očitki, s katerimi se hoče ovirati njen nastop v Srbiji, je od tega ne bodo mogli zadržati.

dal informirati o sklepih seje glavnega odbora. Radikalni člani vlade so bili ves dan zelo nervozni ter so poskušali vse, da preprečijo prelom. Ko se to ni obneslo, so pričeli z drugo taktiko in g. Vukičević je zvečer izjavil novinarjem: »Kaj, seja glavnega odbora je danes? O tem sploh nič ne vem.« In ko se ga je informiralo o razpoloženju v glavnem odboru, je ironično zavrčal: »Bomo videli, kdo bo na praznik svetega Janeza Glavoška (11. september) sekla glave...«

Seja glavnega odbora je pričela ob 17. pod predsedstvom Marka Trifkovića. Aca Stanojević se je opravičil s posebnim pismom, v katerem izjavlja, da se strinja z vsemi sklepi, ki bodo storjeni. Iz tega sledi, da so bili ti sklepi že vnaprej z njim dogovorjeni.

V štiriurni razpravi, v kateri je splošno prevladovalo naziranje, da bo Vukičević pri volitvah potolčen in da mu je treba tudi s strani stranke zadati močan udarec, so udeležniki diskutirali politično situacijo ter je prilično dozorl sklep, da je treba radikalno stranko sedaj razcepiti, da bi se mogla po volitvah z izločitvijo grupe g. Veljkovića zopet zediniti. Ob 21. je bila seja prekinjena ter se je nadaljevala ob 22. vse do 1. ure zjutraj. Tu je bila zopet prekinjena ter se bo verjetno popoldne zaključila, nakar bo izdan poseben komunikle.

Danes je bil odobren obširen volilni proglas, ki vsebuje historijat političnega razvoja od 1925. do danes ter prihaja do zaključka, da je g. Vukičević škodljivec radikalne stranke, ki odklanja za njegovo delovanje vsako odgovornost. Proglas bo verjetno jutri objavljen.

Nato je glavni odbor razpravljao o kandidaturah ter sklenil, da stranka odklanja vse Vukičevićeve liste razen štirih, o katerih se bo razpravljalo še na današnji seji.

Sklepi glavnega odbora so izzvali velik vtis. Oni pomenjajo tudi formalno izvršitev razcepa radikalne stranke.

Povratak letalcev iz Varšave

Krasen uspeh jugoslovenskih tekmovalcev.

Beograd, 29. avgusta. p. Danes popoldne so se vrnili letalci, ki so se udeležili tekmovalnega poleta Beograd-Varšava-Beograd. Polet je bil izredno težak, ker so vladale na vsej poti skrajno neugodne vremenske prilike. Od 14 letalcev, ki so včeraj startali v Beogradu, jih je prispelo v Varšavo in od tam nazaj v Beograd samo šest, dočim so bili ostali radi defektov prisiljeni, da so spotoma pristali. Največje smolo so imeli češki letalci, izmed katerih ni niti eden dospel v Varšavo. Zmago je odnesel jugoslovski pilot Strizenski, kojega zmaga je tem pomembnejša, ker je letel na letalu, ki je bilo izdelano doma, in sicer v tvornici v Novem Sadu. Drugi je bil Poljak Zrinski, tretji jugoslovski major Radolić, četrti pa jugoslovski kapetan Zupančič. Letalcem so priredili na beograjskem aerodromu viharne ovacije.

Lakota v Črni gori

Cetinje, 29. avgusta. n. V Črni gori vlada v nekaterih krajih že sedaj velika lakota. Deloma so poplave, deloma pa je toča popolnoma uničila poljske pridelke, tako da je ljudstvo popolnoma obubožalo. V okolici Cetinja je včeraj od glada umrl seljak Ristan. Dejstvo, da umirajo ljudje v času žetve od glada, je žalosten znak velike pasivnosti te pokrajine. Cetinjski veliki župan se je brzojavno obrnil na vlado za nujno pomoč.

Avto zadirjal v vlak

Karlovac, 29. avgusta. n. Snoči ob 10. se je ponesrečil avto vladnega komisarja v Karlovcu g. Kosmića, ki se je vračal z nedeljskega izleta. Malo pred Karlovcem je avto pasiral železniško progo. Ker so bile zapornice odprte, ni nihče slutil, da prihaja vlak. V istem trenutku je pridrvel po progi v smeri proti Karlovcu oseben vlak s Sušaka. Avto se je z vso silo zaletel v prvi vagon. Sunej je bil tako silen, da je zaglavo avto daleč v stran, kjer se je prevrnil in pokopal pod sabo vse potnike. Nečak komisarja Vladimir Gašparac je dobil tako težke poškodbe, da je med prevozom v bolnico umrl. Ostali potniki so ostali skoraj nepoškodovani.

Katastrofalen tajfun

Nagasaki, 29. avgusta. (be.) V okolici mesta je strahovit tajfun razrušil 4000 hiš in ubil 50 oseb.

Ameriški polet okoli sveta

Broock in Schlee, ki hočeta preleteti okoli sveta v manj nego 20 dnevih sta včeraj pristala v Monakovem. — Velika letalska senzacija: Levine ušel z »mis Columbio« in pristal na london-skem letališču

London, 29. avgusta. d. Letalo »Pride of Detroit«, ki je v soboto ob 4.44 Greenwichovega časa startalo v Harbour — Crace v Novi Fundlandiji z letalcema Brockom in Schleeom, je dospelo včeraj ob 6. zjutraj v Plymouth in je pristalo ob 10.35 v Croylenu. Na svojem poletu hočeta letalca pobiti rekord Welita in Ewansa, ki sta napravila polet okoli sveta v 28 in pol dnevih, za najmanj 10 dni. V drugi etapi poletita do Stuttgarta, od tam pa preko Dunaja v Beograd in Carigrad ter preko Perzije in Indije. Schlee je veleindustrijalec, Brock pa poklicni pilot.

Letalo »Pride of Detroit«, je podobno Lindberghovemu letalu, s katerim je preletel Ocean in tehta popolnoma obteženo 5050 angleških funtov. Opremljeno je za radio sprejemno in radio oddajno postajo, ki funkcijonira tudi pod vodo.

Novinarjem je pilot Schlee izjavil, da je letalo v megli izgubilo orijentacijo in tri ure blodilo nad grofijo Devon. Sprva sta domnevala, da letita na Irsko. Šele ko sta se spustila 200 m globoko in vrgla na tla pismo s prošnjo, naj jima po znamenjih pojasnijo, kje se nahajata, je nekdo s kreda napisal v velikih črkah na tla: Seaton grofija Devon. Obrežna straža je razvila zastavo in šele tako sta se mogla orijentirati.

Monakovo, 29. avgusta. s. Prihod ameriških letalcev Schlee in Brocka se je zakasnil pri-

bližno za dve uri. Najprej ju je pozdravil ameriški generalni konzul. O dosedanjem poletu preko Oceana je bil polet v Bavarsko poletu preko Oceana je bil polet v Bavarsko naravnost krasen. Jutri bova startala k nadaljnjemu poletu, in sicer preko Dunaja, Rudimpešte, v smeri proti Carigradu. Ni izključeno, da bova pristala v Beogradu. (Glej tudi na 6. strani. Ured.)

Le Bourget, 29. avgusta. (be.) Včeraj je prišlo na letališču do senzacije. Letalec Levine je poskušal letalo in nenadoma odletel v zapadni smeri. Ta dogodek je vzbudil med tukašnjimi krogi vznemirjenje, ker Levine ni izprašan pilot. Takoj za tem je startal njegov pilot Drouhin, da dohiti Levinovo letalo. Tudi neko drugo francosko letalo zasleduje Levine. Ob 2.45 so opazili Levinea nad mestom Boulogne. Njegovo letalo je letelo z veliko naglico v zapadni smeri.

London, 29. avgusta. s. Levine je ob 3.33 pristal na letališču Croyden.

Berlin, 29. avgusta. (be.) Kanadska letalca Tully in Medcalf sta startala iz Ontaria za polet v London.

Beograd, 29. avgusta. p. Za jutri zjutraj ob 9. je najavljen prihod ameriških preko-oceanskih letalcev Brocka in Schleea. Iz Beograda nadaljujeta pot preko Carigrada in Perzije v Indijo. V Beogradu vlada za prihod Američanov veliko zanimanje.

Senzacionalno pismo lorda Cecila ministrskemu predsedniku Baldwinu

Zakaj je podal lord Cecil svojo demisijo. — Nesoglasje med člani angleške vlade glede razorožitvenega problema. — Po zadnjih vesteh bo zastopal lord Cecil Anglijo še nadalje v Ženevi

London, 29. avgusta. (lo.) Lord Robert Cecil je podal na svoje ministrsko mesto ostavko. Naslovil je na ministrskega predsednika Baldwinu pismo, ki se glasi: »Če v pismu z dne 9. avgusta sem Vam naznanil, da ne morem več nadalje ostati v ministstvu. S tem, da podajem ostavko, nočem izraziti svojega nesoglasja z drugimi člani vlade. Nasprotno, moram se zahvaliti za vse dokaze simpatij in prijaznosti, katere sem prejel s strani svojih kolegov. Tudi mi resnično, da bi imel s prvim lordom admiraltete lordom Bridgemanom kake spore. Bil se ž njim, kar upam, da bo tudi on sam potrčil, tekmo razprav na pomorski razorožitveni konferenci v Ženevi v popolnem soglasju. Razven dveh točk vzporednega značaja ni bilo med nama nikakih nasprotij. Na vsak način ni bilo med nama nikakih razlik v mišljenju glede politike na ženevski konferenci in jaz sem se ravnal v tehničnih zadevah po nasvetu pomorskih strokovnjakov. Imeli smo tozadevno veliko srečo, da smo imeli za svetovalca tako izbornega strokovnjaka, kakor je admiral Field. Glavne težave pri vsej stvari je tvorilo nasprotstvo med menoj in večino kabineta glede glavnih točk razorožitvenega vprašanja.

Za svojo osebo smatram, da je vprašanje razorožitve in omejitve oboroževanja glavni pogoj svetovnega miru, od katerega ne odvisi samo obstoj britanske imperije, ampak tudi celokupna evropska civilizacija. Smatram razorožitveno vprašanje za najvažnejšo javno zadevo. Nadalje sem prepričan, da se razorožitve lahko izvede edinole potom mednarodnih dogovorov. Da se ti dogovori dosegajo, bi morala biti prva skrb angleške vlade. Nočem trditi, da je to vprašanje važ-

nejše od drugih političnih problemov. Mnoge stvari, ki so se dogodile na zadnjem zasedanju pripravljane komisije razorožitve so me napolnile z velikim vznemirjenjem. Vedno in vedno sem bil prisiljen zastopati v komisiji predloge, ki se niso mogli zlagati z resnično željo, da se v razorožitvenem vprašanju doseže resničen uspeh. Največ so se te inštrukcije nanašale na manj važne točke, vendar pa so napravile v celoti na komisijo zelo nesrečen vtis in so bile krive v veliki meri slabemu uspehu. Kljub temu sem sprejel Vaše povabilo, da zastopam Anglijo na razorožitveni konferenci, o kateri sem menil, da se bo srečno končala in da ji bodo dela pripravljane komisije za razorožitve v veliko oporo. Smatral sem obenem, da bi pomagal polom ženevske konference veliko nesrečo. To se je, žal, zgodilo in o vzrokih tega poloma se bo razpravljalo, ko se sestane parlament.

Prisiljen sem sedaj izjaviti, da inštrukcije, katere sem prejel od svoje vlade, niso uzevale mojih simpatij in menim, da bi se spoznam na podlagi predlogov, ki ne bi žrtvovali bistvenih angleških interesov, lahko dosegel.

Isti vzroki bodo imeli iste posledice. Na

ljubo resnici moram priznati, da se moji kolegi v teh vprašanjih ne strinjajo z menoj. Zato ne morem več nadalje ostati v kabinetu, v katerem ne morem koristiti stvari, katero smatram za največje važnosti. Toda mnogo se lahko stori izven kabineta.

London, 29. avgusta. s. Lord Robert Cecil je opustil svojo namero izstopiti iz vlade. Odpotaval bo kot član angleške delegacije za Društvo narodov v Ženevo.

Ponovni komunistični izgredi v Franciji

Paris, 29. avgusta. s. V več mestih je zopet prišlo do velikih nemirov. V Brestu so komunisti sklicali veliko protestno zborovanje, na katerem je govoril tudi komunistični župan. Nato so hoteli demonstranti korakati v spredu skoz mestno predel ameriški konzulat, vendar pa jih je ustavila policija in močni oddelki žandarmerije. Prišlo je do hudih povesnih bojev. Manifestanti so skušali postaviti barikade. Število ranjenecv je na obeh straneh zelo veliko. Slični incidenti so se dogodili tudi v Nizzi. Pri bombnem atentatu na plesni lokal v Juan — Les — Pins je bilo po zadnjih ugotovitvah ranjenih sedem plesalcev in plesalk. Dva ranjenca sta podlegla ranam. Menijo, da je atentat izvršil odpušteni natakral.

Paris, 29. avgusta. (be.) Policija je pozvala več tisoč tujocev, naj zapustijo Francijo, med temi več komunistov, ki so se udeležili zadnjih nemirov v Parizu.

Nemci nezadovoljni z redukcijo okupacijskih čet v Porenju

Berlin, 29. avgusta. (lo.) Politični krogi so nezadovoljni z redukcijo porenjske posadke za 10.000 mož in povdarjajo, da ta koncesija ne odgovarja obljubam, ki so jo dali nemški vladi zavezniki meseca novembra 1925.

Državlјanska vojna na Kitajskem

London, 29. avgusta. s. Iz Sanghaja poročajo: Vsi uradniki nankinske vlade so pobegnili v Sanghaj. Severne čete so zavzele Nanking. Prebivalstvo namerava sprejeti generala Sunčuanfanga kar najsvežeje. Boj za Cangkang se še vrši.

Tokio, 29. avgusta. (be.) Ministrski svet je sklenil, da odpokliče japonsko vojsko iz Tsingtao in Tsinanfu. Na ta način bo japonska demonstracija na Kitajskem končana.

Pogreb Sacca in Vanzettija

Boston, 29. avgusta. (s-lo.) Včeraj sta bili upepeljeni trupla Sacca in Vanzettija. Pogreba, ki je bil dolg osem milj, se je udeležilo nad 30.000 ljudi, na ulicah pa je bilo okoli 100.000 ljudi. Cerkvenih ceremonij ni bilo. Članica braniteljskega komiteja Sacca in Vanzettija miss Donovan je imela govor, v katerem je imenovala Sacca in Vanzettija žrtvi najbolj zagrizene plutokracije, kakršne svet od starega Rima naprej še ni videl.

Boston, 29. avgusta. s. Snoči je izbruhnil v hlevu poslopja požarne brame, ki je bila požarna bramba ravno pri nekem požaru na tovrnem kolodvoru v drugem delu mesta, požar. Pred dnevi je na isti način in ob istem času izbruhnil požar v poslopju požarne brame v Cimbriidge. Oba požara sta najbrže delo pristašev Sacca in Vanzettija.

Bivši nemški prestolonaslednik na Dunaju

Dunaj, 29. avgusta. d. V soboto je dospel v strogem incognito na Dunaj bivši nemški prestolonaslednik in se nastanil v hotelu Bristol. Novinarjem je med drugim izjavil: Že od smrti cesarja Franca Jožefa nisem bil več na Dunaju. Že dolgo sem si želel, da bi zopet posestil to lepo mesto, ki mi je še izza mladosti v najlepšem spominu. Upal sem, da bom ostal pod imenom grofa v. Geldern, ki je eden izmed imen naše rodbine, nepoznan, vendar pa se mi to ni posrečilo. Presenečen sem o neznanjenosti lepoti in razkošju lepega dunajskega mesta in njegovih ogromnih kulturnih vrednotah, ki morajo na vsakega Nemca napraviti najgloblji vtis. Veselim se ponovnega razvoja in povojne obnove stare podunavske prestolice. Na vsakega tuja napravi red in čistota, ki vlada v sleherni ulici, najboljji vtis. Poprava in obnova starega grada mnogo doprinese k povečanju zunanje lepote mesta. Ostanem še par dni na Dunaju in se nato sestane na Bavarskem s svojo rodbino.

Nad 1000 nedeljskih shodov

Pestra in živahna predzadnja volilna nedelja. — Rdeča nit skozi vse govore: po 11. septembru pride demokratični režim. — Zunanji minister svetuje radikalom: izključite g. Vukičevića

Beograd, 29. avgusta. Včerajšnja, predzadnja volilna nedelja je bila izredno živahna. Vršilo se je v celotni državi nad 1000 volilnih shodov in sestankov, vendar pa nikjer ni prišlo do resnejših incidentov. Beograd je bil v političnem oziru popolnoma miren, ker so vsi politiki z ministri vred odšli iz mesta na shode in agitacijo. Govorili so včeraj tudi vsi politični voditelji, ki pa niso iznesli nikakršnih novih senzacij. Ljuba Davidović je svojo kampanjo proti vladnim radikalom nadaljeval v beograjski okolici. Marinković je govoril v Nišu, Aleksincu in je bil sam z ozirom na svoj ministrijski položaj precej rezerviran, tem bolj jasni pa njegovi spremljevalci. Marko Trifković je prišel na shode v banja-luškim okrožju, kjer je nosil pasičevske liste in kjer se je ravno pred par dnevi mudil tudi Velja Vukičević, katerega je Trifković napadel, češ, da je iz osebne ambicije razbil radikale. Dr. Korošec je imel shod v Ljutomeru in je radi lekcij, ki jih je dobil te dni povodom svojega bivanja v Beogradu, govoril topot le splošno in zelo previdno, da ne bi dal zopet povoda za razburjanje med svojimi radikalskimi zavetniki. Svetozar Pribičević se nahaja na turneji v Slavoniji in je na včerajšnjih shodih zaviral tudi fantastične vesti, ki jih širijo SDS nasprotni krogi o razrepu stranke radi izstopa nekaterih, politično brezpomembnih Srbičancev. Zemljoradnikom je polkita več shodov preprečila. V svojem sremskem volilnem okrožju je govoril dr. Voja Janjić, ki je napadal Vukičevića in Maksimovića. Proti temu dvema je zelo ostro nastopil tudi predsednik finančnega odbora dr. Radonjić, ki je imel shod v Su-botici.

Včerajšnji shodi so vnovič pokazali, da nobena politična skupina ne veruje, da bi se mogla sedanja vlada z g. Vukičevićem obdržati tudi po volitvah. Govorji političnih voditeljev so imeli zato poleg neposredno agitacijskih ciljev tudi namen, vplivati na ustvarjanje nove situacije po volitvah.

Marinković o razmerah med radikali

Niš, 29. avgusta. Včeraj dopoldne se je vršil v Nišu dobro obiskan volilni shod Demokratične zajednice. Kot glavni govornik je nastopil zunanji minister dr. Voja Marinković, ki je najprej polemiziral s tezo Marka Trifkovića, češ, da je bil razpust Narodne skupščine nepotreben. Res je, je izjavil dr. Marinković, da je stara Narodna skupščina podpirala vsako vladno in bi govorila tudi sedanjo, a ravno v tem je bila njena slabost, ker je bila brez programa in brez načel. Skupščina je sicer sprejela dva budžeta, a oba sta bila slaba, kakor dovoljno priča naraščajoča gospodarska kriza. Razmere v državi so neurejene in nezadovoljive, zato je nastala nučna državna potreba, da prevzame vodstvo državne uprave demokratična stranka. Da niso hoteli vsi uvideti te potrebe, je eden glavnih vzrokov za razdor med radikali. Ker pa pomenja prevzem oblasti po demokratični docela novo orijentacijo državne politike, so bile volitve že radi tega potrebne.

Govorec o volilnem toriju je dr. Marinković povdarjal, da prihajajo najhujše pritožbe iz vrst radikalov samih. Te pritožbe je treba presoditi zelo skeptično. Radikalni politiki so bili doslej navajeni, da je hodila policijska oblast za nje po ko-stanji v žerjavcu, ker pa se to sedaj ne godi, je zanje odgovoren notranji minister. In ta je g. Vukičević, ki je še vedno radikal. Zakaj ga ne pozovele na odgovor v stranki sami? Naj obračunajo z njim sami.

V stiski nerodne samoobrambe

Kako se brani dr. Gosar in kaj pravi tekst njegovega zakona. Socijalna likvidacijska politika SLS se ne da spraviti s sveta z nobenimi izmotavanji

V včerajšnjem »Slovencu« se brani g. dr. Gosar, da smo mu po krivici očitali, da je on povodom popolnega demontiranja državne socijalne politike, ki jo je izvedel klerikalni režim, prvi se lotil tudi subvencije, ki jo je država po zakonu dolžna dajati za zavarovanje delavcev.

G. Gosar je v »Pravici« slovesno izjavil, da sicer v trenutku ne more »natančno povedati, kdaj, v katerem finančnem zakonu je bila ta podpora prvič znizana na pol milijona dinarjev«, ve pa, da takrat klerikalci niso bili v vladi, temveč »precej verjetno« samostojni demokrati ali pa samostojni kmetje. Mi smo mu na to odgovorili z dokazom iz samega finančnega zakona. G. Gosar sedaj uporablja našo pomoto, da je bil on prvi, ki je pričel zniževati zakonito subvencijo. Res je sicer, da je režim RR udaril delavstvo z redukcijo subvencije, toda g. dr. Gosarju je bilo pridržano, da je tudi na tem polju privedel likvidacijo socijalne politike skoraj do kraja. Dočim so socijalna reakcionarna radečevci in radikali pustili od dveh, v paragrafu 136, zakona o zavarovanju delavcev določenih milijonov državne subvencije vendarle še polovico, je dr. Gosar, zastopnik »socijalne« SLS res prvi zreduciral to vsoto na 500.000 Din, torej na eno četrtino prejšnjega zakonitega iznosa.

Ako torej g. dr. Gosar v »Pravici« naivno vprašuje, kdaj in v katerem finančnem zakonu je bila podpora za zavarovanje delavcev prvič znizana na 500.000 Din, mu odgovorjamo: Še enkrat: Nikdar poprej g. Gosar, prvič takrat, ko ste bili Vi minister za socijalno politiko!

naj ga izključijo iz stranke in naj se ne obračajo s pritožbami na našega šefa g. Davidovića.

Za dr. Marinkovićem je govoril zagrebški demokrat dr. Pavlič, ki je zelo ostro napadel g. Vukičevića in Korošca, češ, da sta sklenila zloglasni blejski pakt, prvi da drži v šahu demokrate, drugi da dobi v svoje roke nekatere prečanske pokrajine. Oba pa se varata, ker bo 11. septembra konec i Vukičevića in blejskega pakta.

Ljuba Davidović bodoči predsednik vlade

Beograd, 29. avgusta. Na včerajšnjem shodu v Sopotu v beograjskem volilnem okrožju je bil Ljuba Davidović pri prihodu od večstoškovne množice pozdravljen z vzklikom: »Živel naš bodoči predsednik vlade, živel čika Ljuba!« V svojem govoru je Davidović ostro napadel g. Vukičevića in policijski teror. 11. septembra se bo odločila borba dveh idej: ideje demokracije in ideje reakcije. Ali postane narod svoboden, tako da bo lahko sam razpolagal s svojo usodo, ali pa se bo nadaljeval režim protizakonitosti in reakcije. Medtem ko se z vseh strani priznava, da obstoja pritisk na narod, da oblast izvaja teror, odgovarja predsednik vlade, da ni terorja. V nekkih krajih pa se ljudje obsojajo na 20 dni zapora, ker so vzklikali »Živel!« temu ali onemu opozicijskemu voditelju. Treba bo odločno nastopiti proti korupciji in zlasti z čistiti uradniško armado. Zakaj radikali ne jemljejo sposobnih in poštenih uradnikov? Zato, ker pošteni niso poslušni, dočim ne-pošteni izvršujejo vse njihove želje in zahteve. Davidović je končal z apelo, naj volitvi tako okrepijo demokratično stranko, da bo po volitvah lahko izvedla svoj program.

Trifković pod policijsko cenzuro

Banjaluka, 29. avgusta. Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković se nahaja na agitacijski turneji v banja-luškim okrožju. V svojih govorih je včeraj dokazoval, da je bila stara Narodna skupščina zmožna za delo, da pa jo je sedanja vlada razpustila, deloma ker se demokrate ne delajo, da bodo izšli iz volitve ojačeni, deloma ker hoče g. Vukičević odstraniti politike, v katerih se boji tekmecev. Vsa druga volilna gesla so le pesek v oči, ker bi vlada ves svoj program lahko izvedla tudi z razpuščenim parlamentom.

V Cardanah je prišel k Trifkoviću tik pred zborovanjem komisar s štirimi orožniki in ga pozvali, naj ne napada članov vlade. Trifković je komisarija seveda ostro zavrnil, naglašajoč, da so ministri že po svojem položaju podvrženi javni kritiki, ki je ne more nič zadržati. Komisar je nato res umaknil svoj »ukaz«.

Slav, Požega, 29. avgusta. r. Tekom včerajšnjega dne je Svetozar Pribičević priredil v požškem volilnem okrožju več uspešnih zborovanj. V Buču je Pribičević govoril o parlamentarizmu in o ustavnih svobodah. »Ko sem pred meseci vstal proti sedanji vladi, se je govorilo, da bjem z glavo ob zid. Danes vidite, kakšna je situacija. Sedaj udriha proti Vukičeviću vladi celokupna opozicija. Po volitvah se bo ustanovil pravi demokratični savez, ki bo imel nalogo, da izvaja demokratično politiko. Poraz vlade pri volitvah 11. septembra je siguran. Nobeno teroristično sredstvo ne bo pomagalo Vukičeviću, ki je s svojimi izjavami, da ostane še po 11. septembru, posegal v pravice krone in narodne skupščine.« (Pribičevićev odgovor na vesti o razdoru SDS prinašamo na drugem mestu.)

„Slovenčeva“ farbarija o razkolu SDS

Volilni manevar SLS, da bi prekrila svoje slabosti. — Svetozar Pribičević o lažnih vestih glede razpca stranke

Čim bolj se bližamo volitvam, tem bolj nervozno postajajo gospodje okoli »Slovenca«. V vseh slovenskih volilnih okrožjih gre klerikalcem slabo. Na celi črti preti velika volilna abstinenca pristavev SLS, oni volitvi pa, ki niso klerikalci, a so zadnjič naselili klerikalnim vabam ter zavrgli svoje krogiče v skrinjice dr. Korošca, so po dejanjih SLS na vladi tako radikalno ozdravljeni, da jih SLS zama vabi ponovno na svoj led. Škodljivost klerikalne politike so spoznali in žal na lastni koži občutili zlasti delavci, železničarji, zasebni nameščenci, invalidi, penzionisti, uradniki in državni uslužbenci sploh. SLS se dobro zaveda, da ji najresnejše preti izguba najmanj štirih mandatov, na drugi strani pa ve, da so ba šance niene najbrezobznejše nasprotnice SDS tako ugodne, kakor še nikdar. Zato ni čudno, da je glavni volilni boji SLS naperjen proti SDS in zato je tudi razumljivo, da se SLS zadnji čas ne straši nobenega sredstva, da bi z lažjo ne skušala vplivati direktno ali indirektno na volilce SDS.

Par dni že piše glavno glasilo SLS, kakor tudi od klerikalcev najeto in za volitve za 50.000 Din kupljeno časopisje, o razkolu v ljubljanski SDS, dasi že vsak politični analist lahko vidi, da se SDS v Ljubljani mele ni »razkrala«, marveč, da se je s porazdelitvijo organizatornega dela v stranki še polajala. Baš to klerikalce boli in od tod to trapasto pisarenje o »razkolu SDS«. V medelji je priobčil »Slovenec« v tej smeri zopet novo senzacijo o »razpadanju samostojne demokratične stranke« o »veliki konsternaciji v vrstah Sv. Pribičevića«. Iz izstopa par beograjskih malkontentov, ki niso bili niti poslanci, niti drugače pomembnejši politiki, je napravil »Slovenec« v svojem telegramu kar celo »storijo«, dasi cela zadeva za SDS niti daleko toliko pomembna ni, kakor akcija g. dr. Stanovnika in krščanskih socijalcev proti SLS v Ljubljani.

Interesantno pri tem je zlasti še to, da se »Slovenec« ni upal poročati, zakaj je v Beogradu izstopilo 11, reci in piši: enajst ljudi iz SDS, kajti zapisati bi moral, da v

glavniem zato, ker očita Svetozarju Pribičeviću, da preveč zastopa tako zvane »prečanske« interese. Disident g. Rajč je izjavil glasom nedeljskega »Vremena« o vzrokih svojega izstopa tudi to-le: »Mi se od g. Pribičevića načelno oddvajamo po njegovih izjavah, da izvira celokupno današnje zlo od Srbije in Srbičancev.« »Vreme« dostavlja, da so disidenti izjavili, da bo imel njihov disidentski korak »širji odziv pri pristajih SDS v Srbiji«. Ni torej nobenega dvoma, da gre za malopomembno akcijo nekaterih Beogražanov, ki niso zadovoljni, da bi snoval Svetozar Pribičević »prečansko fronto«.

Na novinske vesti o »cepitvi« SDS je v ostalem odgovoril včeraj na shodu v Požgi Svetozar Pribičević sam, ki je med drugim izjavil: »Lažniva je vest, da se je SDS razcepila. Nekaj oseb v Beogradu, 11 po številu, ki v politiki ničesar ne značijo, ki so vrnili nazaj v družbo g. Davidovića, ki so jo preje nazivali »poblene grobove« in »stare izstreljene lombarde«. Mi smo veseli, da smo se rešili takega balasta, ki je otežkočeval naše uspehe v Srbiji. K nam pristopajo tisoči in tisoči, a ne poindici brez značaja«.

Svetozar Pribičević zavrača kleveto, da dela on proti Srbiji in Srbičancem. »Zahtevati ravnopravnost prečanskih krajev s Srbijo ni delo proti Srbiji, pač pa delo za Srbijo. Mi smo svojo ljubav napram Srbiji pokazali z žrtvami in ne dopuščamo, da se meče senca na to ljubav, a tudi ne dopuščamo, da ostane sistem neenakosti, ki izliva nerazpoloženje proti Srbiji, ker to je ono, kar največ škoduje tudi Srbiji in njenemu ugledu v tej (prečanski) krajini«.

»Slovenec« je torej iz muh napravil slo-na, izstop 11 beograjskih ljudi iz SDS pa porabil, da je lahko za svoje naivne bralece napisal farbarijo o »razpadanju SDS«. 11. septembra bodo pa »Slovenčevi« bralci zopet enkrat razočarani, ko bodo videli, da SLS nima niti polovico toliko mandatov, kakor SDS. Klerikalci nimajo le navade, da delajo v SDS »razkole«, marveč smo od njih že vajeni, da devajo SDS tudi v grob. Na žalost in strah klerikalcev pa SDS vedno krepkeje vstaja iz »groba« in tako bo tudi 11. septembra.

„Dolžni so povedati resnico!“

»Slovenec« se izmotava glede zamenjave kron za dinarje sedaj s citatom znane Velikovičeve naredbi z dne 23. januarja 1920, ki določa, da mora glavna državna blagajna sprejemati krone za dinarje po kurzu 1 : 4. Kakor da bi šlo za to naredbo in ne za vprašanje k d o je iz te relacije, ki je bila glasom službenega komunikeja tedanje vlade po zaslugi dr. Kramerja proglašena za provizorno ter končna odločitev izrečno pridržana Narodni skupščini, napravil definitivum. Dobrih 14 dni po Velikovičevi naredbi je prišla na krmljo klerikalna vlada: gg. Protića in Korošca, ki je mesto, da bi bila vprašanje zamenjave predložila Narodni skupščini, slovesno izjavila, da jo smatra za svršeno in neizpremenljivo stvar. Na to so se klerikalci, ki so napravili pogodbo z radikali, izrečno obvezali in tako so upropastili garancije, ki jih je izvojeval dr. Kramer, da se pri definitivni rešitvi valutnega problema v parlamentu izvaja ugodnejša relacija. To je zgodovinsko dejstvo, ki ga nobeno izmotavanje ne spravi s sveta. SLS je kriva, da je naredba finančnega ministra z dne 23. jan. 1920. postala definitivna zakon.

Ignoriranje interesov westfalskih Slovencev

Te dni so bili v Ljubljani romarji Slovenci iz Westfalske. Dasi je čas potovanja namenoma izbran pred volitvami in je vsa organizacija romanja politično-klerikalna, je vsakdo rad videl rojake zopet doma in se je vzdržal vsake neugodne opazke.

Ko so ti dnevi končani, nam bodi dovoljno znova jasno pribiti, kako žalostni razočarani so naši westfalski rojaki v svojih skromnih željah. Oni prosijo za valorizacijo raznih socijalnozavarovalnih rent in za pravico, da jih uživajo tudi v stari domovini. Ta zahteva se ponavljaje že več let in ves čas se je nje in našo javnost tolažilo s tem, da se bo to vprašanje reševalo povodom trgovinskih pogajanj z Nemčijo.

Ta pogajanja so začela pred par meseci in vsakdo je pričakoval, da se bo sedaj tam sprožilo vprašanje socijalno-politične reciprocitete med našo in nemško državo. Ker je bilo ravno najbolj zainteresirano ministrstvo socijalne politike v rokah Slovencev iz SLS, je bilo pričakovati, da bo in struktura delegacije, ki se je pogajala, v tej smeri jasna. Ko so pogajanja že tekla, pa se je po privatnih virih doznalo, da naša delegacija tega vprašanja niti sprožila ni. Vsed tega se poslanec SDS vlado g. Vukičevića opozoril na to opustitev. G. Vukičević je tedaj že sklenil blejski pakt, a vlada ni ganila z mezinem. Delegacija ni dobila ukaza, da stavi Nemčiji to zahtevo.

Ta informacija se popolnoma strinja s poročili nemških listov, ki označujejo to politiko kot »Versagen des Heimatsstaates«. Nemški listi prilikom strašne smrti našega državljana Sereta v Westfalu, ki je poginil glado, branilo nemške oblasti, češ, da več storiti ne morejo, kajti če lastna država ne zahteva, Nemčija več storiti ne more. Ako bi obstajala recipročna pogodba, bi naši državljani dobili tudi podporo za brezposelnost in valorizirane rente.

Pogajanja v Berlinu so zaključena. De-

legacija se je vrnila praznih rok tudi sicer, praznih rok pa še posebej glede interesov naših delavcev. Niti pokrenila ni niti hovega vprašanja.

Klerikalni govorniki, ki so obdelovali westfalske romarje s frazami, jim niso povedali, da je SLS, dasi je bila na vladi in dasi je danes toliko ko vladna stranka, v odločilnem trenutku vprašanje westfalskih rojakov popolnoma zamenarila. Lepo je govoriti, da SLS »zastopa slovenski narod«, a zastopa ga slabo, pustivši opoziciji in SDS, da se je zavzemala za njegove življenske interese.

Cela stvar pa radi te grešne nemarnosti zaspati ne sme. Zahtevamo, da vlada vprašanje recipročnega obravnavanja delavcev v obeh državah na novo pokrene. Izgovor, da bi mogla Nemčija to odbiti, ne drži. Naj odbije, če misli, da je to prav za njeno politiko na jugoiztoku Evrope, potem bo tudi odgovornost nekoliko drugačna in na naši državi bo, da potem primerno postopa in rojake na drug način osigura. Vendar mi dvomimo, da bo Nemčija tako socialno vprašanje mogla kar prezteti, tem manj, ker ji danes in v bodoče reciprociteta ne bo brez vrednosti.

Strankarski trup, ki ga je zanesla SLS v Westfalijo med naše rojake, je že mnogo škodo napravil. Kdor čita izlive katoliškega duhovnika g. Kalana, ki misli, da mu je glavni poziv v tujini obrekovati dr. Žerjava, se mora žalostiti, da se takim ljudem izroča verske naloge med izseljenci. Sredi tega »katoliškega« strankarstva in hvalešanja je umrl rojak od gladi.

Celjski občinski svet

Celje, 29. avgusta. Danes se je vršila prva redna plenarna seja novo izvoljenega celjskega občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo konstituiranje odsekov in nekaterih odborov. Večina je še pred občinsko sejo na svojem sestanku sklenila, kake odseke se voli, koliko članov imajo odseki in koliko zastopnikov odpade na vsak klub pri posameznih odsekih. O tem predlogu, ki ga je pri sebi stal v imenu večine dr. Ogrizek, je SDS zastopana v odsekih samo formalno in s bistveno manjšim številom, kakor bi odpadlo nanjo po proporciji dočim so socialisti, ki s svojima občinskima kluboma štejejo tri člane, zastopani deloma celo boljše kakor SDS. Predsednik kluba SDS prof. Mravljak je pred glasovanjem o tem predlogu dal principijelno izjavo proti kršenju parlamentarnega principa, da je v odsekih zastopana tudi opozicija primerno svojem številu, kateri princip je tudi v prejšnjih dveh občinskih svetih SDS kot voditeljica večine striktno upoštevala. Stališče večine sta poskušala braniti gg. Posavec in dr. Ogrizek, ki pa sta morala priznati, da so demokrate opoziciji v prejšnjem občinskem odboru dali zastopstvo v odsekih po proporciji in sta se izgovarjala le s tem, da se je zgodilo brez poprejšnjega obvestila opozicije. Značilno je, da sta pri glasovanju o tem predlogu večina dva socialisti (Felician in Lah) proti vsakemu principijelnemu stališču glasovala za predlog. Glede ubožnega sveta ni bilo nobenega predloga, očitno, ker se ta institucija ne zdi večini dovolj važna in ker ubožci se lahko čakajo. Tudi v ostalih komisijah so demokrate deloma popolnoma prezrti. (Solaki odbor, pri volitvah članov v komisijo za Narodne skupščine, deloma samo zastopanih po enem članu. Glede šolskega sveta, iz katerega so demokrate popolnoma izpuščeni in ki dobi klerikalno večino, za kar sta glasovala tudi socialisti, je dr. Ogrizek skušal opravičevati po stopanje večine s tem, da imajo demokrate

je itak v šolskem odboru viriliste. (Dr. Kalan: Jih boste že prestavili, da jih bo manj!) Dr. Ogrizek je v svojem odgovoru na protest SDS kluba med drugim omenil prejšnji občinski volilni red za celjsko mesto, češ, da so demokrate prišli le po tem volilnem redu, torej po milosti dr. Žerjava do večine. G. Posavec pa v imenu NRS, da med prejšnjo in sedanjo večino ni prave primere, ker je pri zadnjih volitvah bila razlika samo okrog 120, dočim je sedaj okrog 380. Oba pa sta previdno zamolčala, da so so nasprotno stranko prav rade poslušale prejšnjega volilnega reda v prejšnjem občinskem svetu, da so že v prejšnji volilni dobi v tem namenu sklenili koalicio in razbili občinski odbor ter po svojem velikem županu izposlovali, da so bile volitve razpisane nenavadno naglo, že 31. marca to je ravno en dan poprej, ko je bil prejšnji volilni red s finančnim zakonom ukinjen, g. Posavec pa, da so sedaj nastopile tri stranke proti eni sami, in je po volilnem redu demokratična stranka le najmočnejša, močnejša kakor vsaka izmed njih treh. A da se vendar proporcija za odseke ne izračuna po številu volilcev za eno ali drugo stranko, marveč po številu občinskih odbornikov, ki jih ima ena ali druga stranka. Značilno je, da je predlagatelj dr. Ogrizek povsod imenoval svojo stranko na prvem mestu, na drugem radikale in na tretjem nemško stranko.

Večina je predlagala sledeče odseke:

Finančni in gospodarski odsek (11 članov): SLS 3, NRS 3, Nemci 1, SDS 2 (prof. Mravljak, Ravnikar), socialisti 1, berno-tovci 1. Občinska podjetja in pokopališče (9 članov): SLS 2, NRS 2, Nemci 2, SDS 2 (dr. Hrasovec, Sirec), berno-tovci 1. Pravni in personalni odsek (7 članov): SLS 2, NRS 2, Nemci 1, SDS 1 (dr. Kalan), socialisti 1. Odsek za šolstvo, kulturo in zdravstvene zadeve ter tujski promet (7 članov): SLS 2, NRS 2, Nemci 1, SDS 1 (dr. Hočevar), socialisti 1. Odsek za stavbne zadeve in vodno regulacijo (7 članov): SLS 2, NRS 2, Nemci 1, SDS 1 (Prekoršek), socialisti 1. Odsek za tržne in obrtne zadeve (7 članov): SLS 2, NRS 2, Nemci 1, SDS 1 (Bernardi), berno-tovci 1. Odsek za socialno politiko (9 članov): SLS 2, NRS 2, Nemci 1, SDS 1 (Voglar), socialisti 1, berno-tovci 1. Disciplinarna komisija (4 člani): SLS 1, NRS 2, Nemci 1 (SDS nobenež!). Reklamacijska komisija (2 člana): SLS 1, SDS 1 (dr. Kalan). Volilna komisija za Narodno skupščino: Samo klerikalci in radikali. Borza dela: NRS 1, SDS 1 (Potratlo).

Člani demokratične stranke so se pri vseh predlogih vzdrževali glasovanja.

Arnavtska vojska

c. d. — Rim, 28. avgusta.

Današnji »Il Giornale d'Italia« objavlja pod kričnim naslovom: »Ahmed Zogu« pre-gleduje albanske čete v Skadru. Prizor sile in lepote. Hvaležnost prebivalstva napram predsedniku. Vojska v polni moči« naslednji dopis svojega stalnega albanskega poročevalca, datiran iz Skadra 25. t. m.:

»Danes dopoldne je predsednik republike pregledal čete skadarske posadke in čete, ki so dospеле iz Tirane kot njegovo spremstvo.«

»Bil je to prizor sile in lepote, kakršnega to staro albansko mesto ni bilo navajeno. Skadranji so s svojim iskrenim navdušenjem pokazali mlademu poglavarju države, kako ga ljubijo in kako namigavanja nekkih skupin onogledcev, ki predstavljajo Skadar in njegov okoliš kot nezavetne trdnjave, in redno nasprotno režimu, slone na napačnih predpostavkah in zmotni politični presoji. Nezadovoljnost in vznemirjenost sta posledica pogubnih gospodarskih razmer mesta in okolice. Mesto, oropano leta 1913. monskih (?) — morda naj bi se v italijanskem izvirniku glasillo »provincie del Nord«, ne pa »Mond«, torej »severnih«) pokrajini, ki so mu dajale življenje, je videlo, kako mu počasi toda usodno peša njegov bazar, ki je bil prvi trgovski emporij balkanskega Jadrana, okoliš, pa je v vednem razburjenju zaradi nevarnosti, ki je pretli za one strani meje in s strani nekaterih spletkarjev, pozabil delati, da je bil vedno pripravljen na odpor proti vdorom ali pa na vstajo, v upanju, da tako zlomi pritisk bode, ki ga drži v kleščah. »Ahmed Zogu« je prišel med Skadranke, ostal med njimi nekoliko dni, poslušal pritožbe, in proučeval načrte za poljanje krize ter tako zopet vžil upanje potrdemu ljudstvu. Ljudstvo mu je bilo hvaležno. Malo ljudstvo, tisto, ki se ne bavi s politiko in ljubi svojo državo, veruje v obljube poglavarja in se zgrinja okoli njega, da čuje, kako ga hoče dvigniti in voditi v manj težko bodočnost. Katoličani, kateri so se smatrali za sovražnike vlade, so nasprotno pokazali, da so zelo razpoloženi za sporazum, in v razgovorih prvih dni so se pripravili znatni politični uspehi. Danes so se na razsežni ravni, ki se razteza od Banjara dalje ter skoraj en kilometer na dolgo zliva zelenilo svoje trave z zelenilom jezerskih voda. Skadranji točno pričelijo, da se nova doba pričinja za Albanijo. Vojska, majhna, ali disciplinirana, dobro oblačena in opremljena z vsem modernim orožjem, je defilirala pred Zogom, ob občeudovanju s strani množice, ki je napolnjevala travnik. »Smotri so prisostvovali vsi ministri, pred sednika poslanske zbornice in senata, številni poslanci in senatorji, vsi načelniki inozemskih misij, ki so prišli iz prestolice, in veliko število predstavnikov oblasti, odličnikov in gospa.«

»Italija je bila zastopana po opravniku poslov Corteju in vojaškem atašeju majorju Gabrielliju. Prisotna sta bila tudi generalni konzul skadarski Faralli in državni delegat fašistične stranke za Albanijo.«

»Smotra se je izvršila dovršeno. Za čestami so defilirali gorski prostovoljci, katere so uredili njihovi poglavarji v častniškem kroju. Nato je prišla skupina žena iz Malisije v zelo ljubkih nošah in potem razne šolske omladinke in sportne organizacije. Oddelek mornarice, ki je prišel iz Drača, je bil pozdravljen s kar najživahnnejšim odbovanjem.«

»Smotro je kinematografiral zavod »Luca«. Na koncu se je skadarski župan približal predsedniški tribuni in izročil Zogu polveljniško palico, dragoceno delo nekega skadarskega zlatarja.«

»Predsednik je zapustil vojaško večerjico ob viharnem ploskanju, a iz množice so se dvigali novi vzkliki vdanosti.«

Poročevalec še dostavlja, da sta istega jutra potovala skozi Skadar v Tirano jugoslovenski poslanik in vojaški ataše, dočim pa da ob albanski poslanik Zeno Bep (pač Cena beq) odpotoval »jutri«, t. j. 26. t. m. v Beograd.

Naši kraji in ljudje

Strahovita pot naših letalcev na povratku iz Švice v domovino

Nad Arlbergom je naša ekipa zabredla v meglo in se je izgubila letalo podpolkovnika Živorada Petrovića

Gradec, 29. avgusta, s. Včeraj popoldne je pristalo na graškem letališču Thalerhof pet jugoslovenskih letalcev. Jugoslovenska letalska ekipa, obstoječa iz šestih letal, se je nahajala na povratku z mednarodnega letalskega mitinga v Curihu. Šesto letalo pogrešajo. V pogrešanem letalu sta se nahajala pilot poročnik Pajević, ki je v Curihu med 32 konkurenti zasedel osmo mesto, in poveljnik jugoslovenske ekipe podpolkovnik Petrović. K temu doznava »Tagespost« nastopne podrobnosti:

Jugoslovenska ekipa je startala k povratku v domovino v soboto zjutraj. Določena je bila ruta preko Arlberga. Tukaj so zašli letalci v gosto meglo. Vsaka orijentacija je bila nemogoča. Aparati so skušali posamezno prodreti meglo. Nekatera letala so izpremenila kurz, da bi prišla iz centra megle. Ostali letalci so se kljub veliki nevarnosti spustili skoraj popolnoma na tla. Poročevalec »Tagespost« je izvedel od letalcev, da je bila ataka na Arlberg zelo težka naloga. Letala so večkrat letela tako blizu drugo mimo drugega, da je bilo potrebno mnogo prisotnosti duha, da se je preprečila nesreča. Takrat so videli letalo podpolkovnika Petrovića in poročnika Pajevića zadnjič. Odtlej manjka za letalom vsaka sled. Najbrže sta bila letalca prisiljena k pristanku. Ni pa izključeno, da se je, kakor menijo ugledni avstrijski piloti, letalo v teh goratih krajih pri prisiljenem pristanku razbilo...

Dvema aparatoma se je končno vendarle posrečilo, da sta prišla v dolino

Inna ter tik nad površino reke priletela do inomoškega letališča, dočim so se tri letala vrnili v Curih. Ta so včeraj ob najlepšem vremenu v Curihu zopet startala, v višini 5000 m preletela Arlberg ter srečno pristala v Inomostu. Včeraj ob 15.30 je vseh pet letal brez svojega poveljnika startalo v Inomostu. Letali so naravnost preko Velikega Kleka in preko Velikega Venedigerja v Gradec, kjer so brez nezdgoe pristali.

Ta polet preko Alp nad gosto plastjo oblakov je lep dokaz sposobnosti jugoslovenske aviacije. Jugoslovenski ekipi poveljuje sedaj kapetan Uzelac, ki je zaprosil za navodila iz Novega Sada, ker dosedaj še ni nobenih vesti o pogrešanem letalu. Podpolkovnik Petrović, ki je poveljnik letalskega polka v Novem Sadu, je imel pri sebi vso blagajno jugoslovenske curiške eskadre. Zaradi tega so bili letalci, ki so prišli v Gradec, v veliki neprilici ter so morali prositi gmotnih sredstev pri jugoslovenskem konzulatu v Gradcu. Danes popoldne je kapetan Uzelac dobil iz Novega Sada navodilo, naj nadaljuje polet v Novi Sad. Letalci bodo z ozirom na to startali v Gradcu jutri popoldne ter odpluli v Zagreb. Vojaštvo in orožništvo na Tirolskem je dobilo nalog, naj intenzivno poizveduje po pogrešanih jugoslovenskih letalcih.

V Gradec so dospeli naslednji letalci: kapetan I. kl. Uzelac, kapetani II. kl. Oskar Vidale, Dragotin Rupčić, Braniko Markičević, Kamilo Lukanović in Ferdo Gradišnik ter poročnik Skrivanić.

racij razna darila. Tako je poslala beogradska Trgovska zbornica veliko pirotsko preprogo, beogradska Obrtniška zbornica v marmor vdelano uro, oslejška zbornica veliko zlato verižico z emblemi trgovine, obrti in industrije, ljubljanska zbornica sliko Bleda, sarajevska zlato kladivo kot simbol dela, splitska sliko Splita. Tudi inozemske zbornice so po svojih zastopnikih čestitale zagrebški zbornici in ji izročile razna spominska darila.

Uničene nade kmetovalcev v št. Rupertu na Dolenjskem

V št. Rupertu na Dolenjskem je v četrtek, dne 25. t. m. dopoldne gosta, kakor orehi debela toča pokončala mnogo obetočje bližnje in daljne vinske gorice in zdrobila sadeže na lepem šentrupertskem polju. Bujno cvetoča ajda je izpremenjena v rjavo straišče in vinogradi so že od daleč videti kakor pokorišča. Prebivalstvo, ki nima drugih dohodkov, kakor s trdom, znojem in stroški priborjene poljske in vinogradniške pridelke, je jokalo nad strašnim upoštevanjem. Povešenih glav žalostno zre v težko prihodnost, ker mnogi ne bodo mogli preživljati sebe in svoje družine, večina pa se bo obremenila z novimi dolgi. Mesto veselja, ki ga je napovedovala bližajoča se trgatva, vladala žalost in obup.

Kakor strašno je toča prizadela prebivalstvo občine št. Rupert, izpričuje še naslednje pismo, ki smo ga preleli od očividca, ki je v nedeljo obiskal svoj domači kraj:

Prišedši po daljši odsotnosti domov, so me užalostile že govorice na zadnjih železniških postajah, še bolj pa ogled, ko sem stopal po prej bujnem šentrupertskem polju, ki ga je opustošila nevihta z točo v četrtek od 10 do 11. Potrta mi je bila duša, četudi nimam polja in vinograda, a kako težki občutki šele tarejo prizadete poljedelce in vinogradnike! Prizadevati pa so tudi mali trgovci in obrtniki, ker bo radi obče revščine zastala njihova obrt in se jim bodo mogli oddolžiti pri njih zadolženi vinogradniki in kmetovalci.

V višjih legah je ta toča letos že tretja. Pri mnogih malih vinogradnikih in kočarjih je lakota neizogibna. Krasno so kazali letos vinogradi in splošna je bila sodbja: Če bo količjak ugodno vreme jeseni, nismo še in ne bomo več doživeli tako dobre vinske letine kakor bo letos. A v 1 uri se je veselo pričakovanje spremenilo v žalost in obup. Severni, vzhodni in zahodni del občine je uničen, jugovzhodni pa neprizadet od toče.

Obroč se zožuje

Obsežna preiskava zločina v kočevski ambulanci postaja vedno bolj intenzivna

Ljubljana, 29. avgusta.

Preiskava zagonetnega roparskega napada v poštno ambulanco kočevske vlaka prehaja v nov štadij. Kakor smo to mi deloma že naznačili v nedeljskem poročilu, je policija morala radi izrednosti sedanjega tajinstvenega dogodka poseči prav široko naokrog. Omenili smo že, da ne gre tu za običajno kriminalno delo, ki bi bilo navezano na točno opredeljeni prostor in čas, marveč da se je sponirani zločin pripetil na tako širokem območju kakor je razdalja med Kočevjem in Ljubljano, oziroma med Grosupljem in ljubljanskim glavnim kolodvorom. Radi tega je sedaj policija raztegnila območje svoje preiskave na vso to progo ter pri tem posegla po izdatni pomoči orožništva, ki je itak že doslej vršilo veliko in požrtvovalno poizvedovalno službo ter podajalo ljubljanski policiji že od lanskega napada dalje mnoge nadvse dragocene podatke, ki sedaj omogočajo policiji, da si polagoma ustvarja vedno bolj jasno sliko o organizaciji napada, kakor tudi o številu oseb, ki so bile pri sedanjem ropu soudeležene.

Pri vsem tem pa ima policija vendarle težaven položaj, ker se, kakor rečeno, kriminalno delo ni pripetilo na enem določenem prostoru, marveč na razmeroma dolgi železniški poti med Grosupljem in Ljubljano. Toliko že smemo zaupati javnosti, da se širok obroč indicij in podatkov, ki jih dobavljajo orožništvo kakor tudi policijski aparat, čedalje bolj zožuje in da bomo morda že prihodnje dni dobili popolnoma jasno sliko o načinu izvršitve, kakor tudi o osebah, ki so bile soudeležene pri tem tajinstvenem zločinu.

S kako minucioznostjo operira policijski aparat, dokazujejo naslednje podrobnosti: Policija preiskuje naravno bližnje okolnosti tega zločina, predvsem način življenja, socialni položaj in vsakovrstne dnevne razgovore že zasledovanih in dobro pogodenih osumljencev ter vsega ostalega kroga, v katerem se leti kretajo. Razume se, da to zahteva obilno previdnosti in skrupuloznosti, da se po krivem ne prizadeje ugled posameznikov. Logično je, da so zločini te vrste plod lakomnosti ter točno sponirane načina pojmovanja socialnih krivic in državne lastnine. Mnogo se je govorilo o korupciji in ni dvoma, da so glasovi o teh dogodkih mogli zmešati pojme in glavo temu in onemu, da je pričel misliti na nezakonite in zločinske postopke.

Da je bil sedanjí roparski napad dobro organiziran, izpričuje dejstvo, da se je izvršil baš onega dne, ko je kočevska ambulanca vozila izredno visoko vsoto 250.000 Din, dočim vozi ob drugih dneh znatno manjše zneske. Obenem pa je bilo pri vsej lakomnosti

roparja tudi precej naivnosti, ker je čudno, da je ropar pobral 182.000 Din, ki so se nahajali v vrečkah, ni pa istočasno pobasal denarnih pisem, v katerih je bil denar mnogo lažje sortirati in bolj pripraven za pobasane kakor v vrečkah.

Obenem se da le težko pojmovati, kako je ropar mogel Bratoža zvezati, ko je vendar prišel nadenj s samokresom in je torej revolver moral komodno odložiti, da je lahko opravil svoj posel. Sicer je Bratož tekom zasliševanja začel navajati, da je bilo morda več napadalcev, a ravno to je precej obremenilno protislovje.

Javnost presoja zagonetno zadevo precej enotno. Ustvarila si je že svojo sodbo in naravno precej dvomi o istinitosti napada, obenem pa enodušno izraža kritiko, da so se taki zločini začeli ponavljati v Sloveniji, kar meče na ugled naše pokrajine slabo luč.

Vest o drznem roparskem napadu je namreč tudi v ministrstvu za pošte in brzojav v Beogradu vzbudila pozornost in je v nedeljo prispel v Ljubljano sekcijski načelnik Babić, kateremu je poštni direktor g. Gregorič podal svoje informacije. Odslej bo preiskava tekla v popolnem skladu policijske in poštne direktorije, ki je, kolikor vemo, razposlala tudi svoje organe, da s svoje strani zbero vse potrebni material o zločinu in zločincih.

Nevaren vlomilec pod ključem

Strah in trepet Dolenjske Josip Ribič, bivši brivski pomočnik, aretiran.

Novo mesto, 29. avgusta

Na Dolenjskem se od Novega leta dalje vztrajno množe tatvine in vlomi, ki jih kmetstvo ljudstvo dostikrat niti ne prijavljajo. Vlomilec pridejo le redko na sled, vendar ne toliko po krivdi varnostne oblasti, ki naredi vse, kar je v njeni moči, da bi delo raznih kriminalnih tipov že v kati zadušilo, kolikor po krivdi kmetkega prebivalstva, ki premalo sodeluje pri zasledovanju.

Te dni so privedli v zapore okrogne sodišča 24letnega Josipa Ribiča, po poklicu brivskega pomočnika, doma iz Kočevske Reke. Kljub svoji mladosti je zagrešil Ribič celo vrsto tatvin in vlovov, o katerih prihajajo sedaj, ko je zaprt, skoraj dnevno nove prijave. Velik seznam jih je že in zdi se, da bodo še zelo narastle. Vesnim, marljivim orožnikom je končno prišel v pest vlomilec, ki je bil pravcati strah in trepet Dolenjske.

Izmed večjih vlovov, ki jih ima Ribič na vesti, sta bila zlasti rafinirano izvedena dva vloma v Grčaricah v kočevskih hribih, oba isto noč in v istem kraju. Drzno je bil zasnovan obojito vlom v poštni urad v Ortnoku. Sreča pa vlomilcu ni bila mila, ker so ga prepoznali. Vse tatvine in vlome je izvrševal večinoma sam. Večkrat so mu pomagali pajdaši, katerih pa noče izdati. Orožniki so ga aretirali že lansko leto in ga zaprli v Kočevju. Posrečilo pa se mu je pobegeti iz zaporov. Ko je zaslužil, da mu postajajo tla na Dolenjskem prevročja, je krenil na Štajersko. Specializiral se je za vlome v hišna stanovanja.

Ribič v zaporu vse taji, toda dokazov o njegovi krivdi je vedno več. Mladi nepriprav je začel na stranska pota iz delamirnosti. Kot brivski pomočnik bi si lahko pošteno služil svoj kruh, vendar od tega mu ni bilo. Kakor mnogo uzmovičev pred njim, je hotel tudi on čim prej postati bogat na drug. o njegovem, na lažji način. Sodna obravnava bo pokazala, kako zelo se je zmotil v svojih računih.

Poneverba pri Merkantilni banki v Ribnici

Prokurist poneveril okoli 170.000 Din. Prišel se je sam javit k okrognemu sodišču v Novem mestu.

Novo mesto, 29. avgusta

Ravno pred tednom je prišel na tukajšnje okrogno sodišče mlad, eleganten mož, star okoli 26 let, in nervozno povprašal po državnem pravniku. Uslužbenec se je zdel mož, kakor da z njim ni vse v redu. Kmalu se je raznesla vest, da se je neznanec predstavil kot bančni uradnik pri podružnici kočevske Merkantilne banke v Ribnici. Obtožil se je, da je poneveril tekom enega leta radi nepremagljive sile 167.000 Din bančnega denarja. Sprva je imel denar na račun svoje plače. Končno mu niso več zadostovali predumi, zato se je vrzel na spekulacijo s francoskimi franki, da bi na ta način zaslužil denar. Spekulacije se niso obnesle, zmerom pogostejše je moral segati v bančno blagajno po denar. Tako manipuliranje mu je bilo omogočeno, ker je bil vse sam v eni osebi: bančni uradnik, dirigent in prokurist. Do

Popolnoma novo!

Prvič v Ljubljani!

Kupčija z belim blagom

Pretresljiva igra! Lepi dramatični konflikti! Kupčevalci z belim blagom slave slavijo, kadar ulove kako propalo ženo, s katero narede kupčijo! Prelepe slike iz pustinje, Maroka in Tangerja. V glavni vlogi lepi

JOHN GILBERT

Danes premijera ob 4., pol 8. in 9. uri. Pri vseh predstavah orkester.

Kino »DVOR«

Telefon 2730

zadnjega je upal, da se mu bo posrečilo rešiti se iz obupnega položaja in povrniti bančni denar. Slednjič je moral sprevideti, da je ves njegov trud in napor zaman. Po skrajno obupnem premišljevanju se je odločil napraviti konec svojim duševnim mukam in se je sam javil sodišču.

Prokurista so po njegovi senzacionalni izpovedi pridržali na sodišču in se informirali o verodostojnosti njegovega početja. Iz Ribnice je prišel odgovor, da je zares poneveril bančni denar ter da znaša njegova poneverba okroglo 200.000 Din.

Zanimivo je, da je uradna revizija do danes dognala primanjkljaj v znesku zgolj 38.000 Din. Revizija še ni zaključena, kar podrobno pregledujejo vse v poštev prihajajoče bančne spise.

Poneverba je vzbudila v Ribnici mnogo začudenja. Ker pa ljudje poznajo razloge, ki so mladega moža pritirali do nekorektnosti, komentirajo zadevo splošno s sočutjem. Prokurist je v zaporu zelo pobit. Prebira teozofske knjige in udano čaka na razpravo.

Vlomilska družba v Ljubljani izsledena

Ljubljana, 29. avgusta

Ob 3. zjutraj je skušal neznan vlomilec vlomiti v poslovne prostore trvdke Rebernjak te comp. v Kotnikovi ulici. Po naključju se je zbudil gospodar in se pripravil na njegov sprejem. Vlomilcu se je po daljšem poskuševanju posrečilo odpreti vrata in se splaziti v lokal. Ker pa je uvidel, da so ga domači zapazili, se je pogнал proti vratom in začel divje bežati po cesti. Imel pa je že zopet smolo, ker je prišel naravnost v naročje tamkaj službočajočega stražnika, ki mu je napovedal aretacijo.

Aretiranca je stražnik odvedel na stražnico, kjer so ugotovili, da imajo opravka z delavcem Petrom Sparovcem, doma iz Dolenje vasi, občina Naklo pri Kranju, stannjočem v barakah na Ledini. Po kratkem zaslišanju in ugotovitvi dejanskega stanja pri pleskarskem mojstru Rebernjaku so preiskali detektivni Sparovčev stanovanje. Rezultat je bil presenetljiv. Tekom današnjega popoldneva je bil aretiran še Sparovčev najbližji prijatelj. Vlomilska družba, o kateri policija zaenkrat iz lahko razumljivih vzrokov odklanja informacije, je imela široko razpredene mreže. Njene niti vodijo na deželo. Pričakovati je več aretacij.

Katastrofa na beograjskem aerodromu

Na beograjskem letališču pri Zemunu se je v nedeljo vršil letalski miting z obsežnim programom. Najprej se je vršila tekma sedmerih letalcev v ateriranju in je zmagal podporočnik Stanko Kveder. Nato so letalci tekmovali za akrobacijami. Izvajali so sličajne bravure. Posebno se je odlikoval Slovenec Bogomir Jaklič, ki je izvajal v zraku neverjetne avanture, da je gledalcem zastajal dih. Poleg njega sta se prav dobro izkazala tudi Ernest Turko in Pavle Gladić. Končno se je vršilo skakanje s pagalom. Skakala sta dva podoficirja, en pilot, podporočnik in neki jurist. Trije so skočili popolnoma v redu; četrtega, Zagrebčana Janka Dominića, pa je zadela tragična katastrofa.

Podnadrednik Dominić je s padobranom skočil z višine 800 metrov. Padobran se je le neznatno odprl, ker so se vrvice zamotale. Dominić je ob trepetu vse prisotne publike padal naglo navzdol in priletel 200 metrov stran od letališča v neki vinograd. Že pri padanju se je onesvestil in ko je priletel na tla, je obležal kakor mrtev. Občinstvo je v grozi ostrmelo, nastala je velika panika. Več žensk se je onesvestilo. Poveljnik letališča, major Tomić, je prvi hitel na kraj nesreče. Na ponesrečenca so se še pojavljali znaki življenja. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je kmalu nato izdihnil. Slediti bi bile morale še vežbe z baloni, toda program je bil zaradi tragične nesreče, ki je pretresla vse gledalce, takoj zaključen.

Raid Beograd-Varšava, ki se je vršil ob slabem vremenu, je končal z lepim uspehom naših letalcev. V Bratislavo je prvi došel jugoslovenski major Radović v 2 urah 39 minutah. V Prago je prvi došel češkoslovaški letalec Novak, a v Varšavo kot prvi zopet major Radović. Naši letalci in člani žirije so bili v Varšavi izredno presrečno sprejeti. Naša delegacija je bila sprejeta pri marš. Pilsudskem, kjer se mu je v imenu princa Pavla in Aerokluba v Beogradu zahvalila za veliko ustrežljivost pri organizaciji velikega raida.

GLORIA SWANSON

Najbolje plačana filmska zvezda briljira s svojo stajno igrjo v izredno uspešni veseloigri

Zaročenec št. 6

Premijera danes ob 4., pol 8 in 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Sledile so še številne druge čestitke in je bil slavnostni zbor zaključen okrog 12. Popoldne ob 2. se je vršil v hotelu Esplanade svečan banket, katerega so se udeležili zastopnik kralja, minister dr. Spaho, številni zastopniki gospodarskih zbornic, domači in inozemskih, ter zastopniki raznih drugih gospodarskih organizacij in korporacij. Ob pol 5. popoldne so si gostje z ministrstvom dr. Spahom na čelu ogledali Zagrebški zbor, od pol 9. zvečer pa se je vršil v bivši banki palači velik rout.

Zbornica je sprejela od bratskih korpo-

Domače vesti

* **Bivši grški kralj Jurij**, ki se je delj časa s svojo soprogo mudil na Bledu kot gost našega kralja, se je včeraj vrnil v Bukarešto.

* **Proslava prestolonaslednikovega rojstnega dneva**. Ministrstvo ver je odredilo, da se, kakor vsako leto, tudi letos dne 6. septembra v vseh cerkvah vrše svečane božje službe povodom rojstnega dne prestolonaslednika Petra. V Dubrovniku, kjer biva sedaj prestolonaslednik, se bo vršila velika ljudska slavnost.

* **Napredovanje v državni službi**. V višjo plačilno stopnjo so pomaknjeni: višji finančni svetnik Ivan Perpar pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani v 4. skupino I. kategorije; finančni svetnik dr. Ernest Močnik pri davčnem okrajnem oblastvu v Celju, finančni tajnik Josip Satler pri davčnem okrajnem oblastvu v Kranju in finančni tajnik dr. Robert Tomšič pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani — vsi v 5. skupino I. kategorije; v 6. skupino I. kategorije pa: finančni komisar Fran Zupančič pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani in finančni komisar Anton Leskovec pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru. V policijski službi je agent ljubljanske policijske direkcije Maks Turin pomaknjen v 3. skupino III. kategorije.

* **Elektrotehniški inštitut univerze v Ljubljani** priredi te dni naučno ekskurzijo na Dunaj, v Prago, Plzen in na Bavarsko in München. Ekskurzijo bo vodil univ. prof. ing. Juro Horvat, ravnatelj falske elektrarne. Cilj potovanja je ogledati vsa elektrotehniška središča in hidroelektrične naprave. Upamo, da bodo naši slušatelji v inozemstvu sprejeti z odprtimi rokami in jim bodo predvsem inozemske elektrotehniške tovarne razkazale svoje obrate in naprave.

* **Naš zastopnik na mednarodnem zoološkem kongresu**. Početkom septembra se bo v Budimpešti vršil mednarodni kongres svetovno znanih zoologov. Ministrstvo prosvete je delegiralo našega rojaka dr. Borisa Zarnika, da bo na tem kongresu zastopal našo državo.

* **Davkarska šola v Beogradu**. V državno davkarsko šolo v Beogradu se sprejme letos 50 učenec s stipendijo in 10 učenec brez stipendije. Sprejemajo se le kompetentni, ki so z dobrim uspehom dovršili vsaj šest razredov gimnazije ali realke. Vpisovanje bo 15. septembra, predavanja pa se prične dne 1. oktobra.

* **Natečaj za diplomirane kemike**. Artillerijsko tehnično odeljenje ministrstva vojske in mornarice je razpisalo natečaj za dva doktorja kemije ali dva diplomirana kemika, ki bi ju sprejelo kot civilna državna uradnika. Vojno ministrstvo ju bo poslalo v inozemstvo, da se praktično spopolnita v vojni kemiji. Prošnje se sprejemajo do 15. septembra.

* **Iz uradnega lista**. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 90. letošnji številki pravila za zvanje inženjerjev — profesorjev na srednjih tehničnih šolah ter razglas velikega župana mariborske oblasti, da sta se zaradi redukcije šumarskega osebja uklinili nadzirni postaji šum v Ljutomeru in na Prevaljah. Službeni okoliš prve je dodeljen nadzirni postaji šum v Murski Soboti, od službenega okoliša druge pa sodni okraj Prevalje nadzirni postaji v Slovenjgradcu in sodni okraj Marenberg pod Šumarijo pri oblastnem šumarskem referentu v Mariboru. Ta izprememba se izvede dne 1. septembra 1927. leta.

* **Vabilo mladinskim pisateljem in ilustratorjem**. V prosep »Glasnika Pomlad. Rdečega križa« kot edinega skupnega glasila jugoslovenske šolske mladine se namerava uredništvo slovenskega dela tega »Glasnika« smoteno preustrojiti, tako da bo posrednja uredniška stopnja za slovenski del »Glasnika« oblastni odbor Podmladka R. K. v Ljubljani, ki bo pridobil pisatelje (v prozi in vezani besedi), zbiral dopisane rokopise, jih urejal in to, kar bo smatral za porabno, oddajal glavni uredništvu v Beograd. Dobrodošli so le spisi krajšega obsega, bolj realne vsebine brez dolgovaznega besedčenja. Goji naj se bratski sporazum vseh narodov. Takisto so dobrodošli sestavki z ilustracijami ali pa slike (pokrajinske ali žanske) naših slovenskih slikarjev in ilustratorjev. V ta namen vabimo naše mladinske pisatelje in ilustratorje, da pošljejo oblastnemu odboru P. R. K. v Ljubljani svoje prispevke za »Glasnik«. Vsi priobčeni prispevki se bodo honorirali.

* **Zalaganje slovenskih orožnikov v Južni Srbiji za pokojni orož. komandantom g. podpolkovnikom Markom Manigodičem**. Po doznanju njegove smrti iz »Jutra« nam je čast in dolžnost kot njegovim podrejenim službenikom kranjske orožniške čete, začasno na službi v Južni Srbiji, da izrečemo zadnjo zahvalo vsem njegovim uslugam, ki nam jih je izkazal kot naš častni starešina. Naj mu bo zemlja lahka! Zadnji pozdrav žandarmerijskih kaplarov: Josipa Flakuša, Blaža Kunca in Lovrenca Pečana. 1289

* **Smrtna kosa**. Včeraj je po daljšem bolehanju umrl v Ljubljani g. Franc Bolhar, poduradnik državne železnice. Bil je dober soprog in družinski oče, priljubljen pri vseh svojih tovariših in znancih. Pogreb se bo vršil jutri ob 15. z Resljevce ceste 25 k Sv. Križu. — Rodbino Sketovo je zadela bridka izguba z nenadno smrtjo male hčerice Danice. Pogreb se bo vršil danes ob 17. iz državne bolnice k Sv. Križu.

* **Dnevnece za orožnike, kadar spremljajo pošto**. Pošto ministrstvo je direkcijo obvestilo, da veljajo v smislu čl. 161 finančnega zakona za leto 1927-28, za službena potovanja orožnikov, med katere se po odredbi žandarmerijske komande prištevajo

tudi orožniško spremstvo pošte te-le dnevnice: 15 Din za narednika I. reda, 8 Din za narednika II. reda in za podnarednika in 6 Din za kaplarja in redova.

* **Letovišče bolgarskih dijakov na Jadranu**. Bolgarska vlada namerava zgraditi na Jadranu sanatorij za svoje dijake. V to svrhu si je izbrala potrebno zemljišče na otoku Hvaru. Občina Hvar je pripravljena odstopiti za sanatorij potrebni svet. Ker pa tuji državljani ne morejo biti lastniki zemljišča 50 kilometrov od naše obale, bo formalni lastnik tega sanatorija za bolgarske dijake naš »Rdeči križ« pod pogojem, da sprejema v sanatorij samo bolgarske dijake. Naša vlada je vrhu tega dovolila še posebne ugodnosti ter odredila, da se bolgarskim dijakom in njihovemu spremstvu dovoli 75% popusta na naših železnicah.

* **Avtomobilska nesreča na Bledu**. Z Blede nam poročajo: V soboto zvečer okrog pol 22, so se peljali s kolodvora na Bled štirje domačini s Peternevolim avtom, tipa Renault. Ko je avto privozil po cesti za Grajsko kopeljo pod gradom, šofer ni mogel več razločiti ceste, ker žarnica obcestne elektrike rade kratkega stika ni gorila. V tem je avto treščil v električni drog in ga podrl ter se po silovitem sunku prevrnil pod cesto. Avto se je močno poškodoval, za pasajirje pa je bila sreča v nesreči, da se jim ni zgodilo nič zlega. Le neka dama je občutneje poškodovana na obrazu.

* **Strela ubila zakonsko dvojico**. V Blinjskem kotu na Hrvaškem je v soboto zvečer nekoliko deževalo. Samo enkrat je zagrnelo in strela je udarila v hišo seljaka Stefana Topdžije. Stefan je s svojo ženo sedel pri ognjišču ter se razgovarjal z njo o dnevnem delu. Strela je šinila skozi dimnik — mož in žena sta se mrtva zgrudila na tla. Na hiši strela ni napravila nobene škode. Tragični dogodek je povzročil v selu mnogo sočustvovanja.

V lepo iedilnico

spada stojča ura, katero Vam dobavlja kompletno ali samo verk. Omara v stilu pohištva:

F. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1

* **Samomor radi nepredvidnosti**. V Skopju je izvršil samomor major Dragotin Tomić, upravitelj tamkajšnje sanitetne skladišča tretje armijske oblasti. Zastrupil se je v svoji sobi. Na mizi je pustil listek, na katerem je napisal: »Namesto praška za glavobol sem vzel prašek za pokončevanje podgan. Krivda za mojo smrt torej ne zadeva nikogar. Pozdravite mojo ženo in sporočite jej nesrečo po mojem pogrebu.«

* **Strela udarila v električni transformator**. Na Švarci pri Karlovcu je v soboto udarila strela v električni transformator, ki je do tal zgorel. Škoda se ceni na 50.000 dinarjev.

Velika javna tombola Sokolskega društva v Črnomlju se preloži

radi volitev od 4. septembra nepreklicno na 18. septembra 1927

* **Avtomobilska nesreča pri Dubrovniku**. V soboto zjutraj je žandarmerijska postaja v Trstenovcu obvestila državno bolnico v Dubrovniku o avtomobilski nesreči, ki se je pripetila v bližini stela Brsečine ter zaprosila za pomoč in avtomobil. Na nekem ostrem ovinku se je po strmini prevrnil avtomobil direktorja muslimanske trgovske banke v Sarajevu. Direktor Omanović, njegov sopotnik Šehović in šofer so padli iz avtomobila. Omanović je bil smrtno nevarno ranjen, d'v'm sta Šehović in šofer le lahko poškodovana. Omanovića so prepekljali v dubrovniško bolnico.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobiti po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

* **Napenjanje, bolečine v črevesu, bodeenje v straneh, tesnoba v prsih, utrujanje srca se hitro odpravi s prirodno grenčico »Franz-Josefa«**, zniža se pa tudi pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniki izvidi zaznamujejo resnično presenetljive uspehe z vodo »Franz-Josefa«, ki se dosega pri ljudeh, ki mnogo sede. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah s špecijskim blagom.

* **Tkanina »Eternum«**, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

KUŠAKOVIČA KALODONT najboljša pasta za zobe.

* **Kot tegoba starejših let**, ki se ne da odpraviti, se smatrajo čisto hemoroidalna obolenja. To ni točno, ker je moderna znanost odkrila vzroke in povzročevalce teh obolenj ter je z upotrebno nove higijenske metode s »Posterisanom« vrlo lahko rešiti se teh mučnih težav. »Posterisan« se dobi v vseh lekarnah. Znanstveno razpravo o tej metodi razpošilja na zahtevo brezplačno »Istis«, d. d. Zagreb. 1247

* **Strojepisni pokur**, učna ura 4 Din. Kristofor zavod, Domobranska cesta 7-1. Vpisovanje vsak dan do 8. zvečer. 1291

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Iz Ljubljane

u— **Imenovanje**. Za profesorja francosine na tehnični srednji šoli v Ljubljani je imenovan g. Boris Jaklič, doslej profesor na gimnaziji v Požegi.

u— **Dnevno otroško zavetišče na Taboru**. Mestna občina ljubljanska bo otvorila dne 1. septembra 1927 na Taboru novo dnevno zavetišče, namenjeno otrokom od 5. leta dalje, ki so brez nadzorstva, ker so njihovi roditelji ali varuhi ves dan v službi. Zavetišče bo odprto od 8. ure zjutraj do 18. ure zvečer, pozimi pa do 17. ure. Prošnje za sprejem v zavetišče naj se vlagajo pri upravitelstvu one šole, katero pohaja otrok; za otroke, ki se ne obiskujejo šole, pa na mestnem magistratu v sobi 42.

u— **Tovariši elektrotehniški, udeleženci ekskurzije Wien - Praga - München**. Pozivamo vse udeležence na sestanek v torek ob 8. na univerzi v sobo sveta slušateljev ljubljanske univerze. Odhod ekskurzije je določen na sredo 31. t. m. ob 16. z brzovlakom proti Dunaju. Tovariši iz Celja in Maribora vstopijo medpotoma. — **Direktorij ekskurzije**.

u— **Na obrtni veselici**, ki se je vršila v nedeljo povodom 20letnice Obrtniškega društva v Ljubljani v prostorih Narodnega doma, je vzbujala posebno zanimanje izredno velika salama, ki jo je izkancel g. Rudolf Pušnik, konjski mesar na Rimski cesti. Zadel jo je starosta našega obrtniškega gospod Ivan Rebek iz Celja. Ko pa so jo pričeli posetniki veselice pokušati, so v veliko začudenje ugotovili, da vsebuje poleg okusnega mesa tudi sprehalno palico, kar je vzbujalo v dvorani mnogo smeha in zabave.

u— **Policijska kronika**. V neki restavraciji na Dunajski cesti sta okoli 22. potegnala nož iz žepa vinskega brata France in Janeza, po poklicu zidarja, ter navallila drug na drugega. France je prezelal Janezu žilo odvodnico na levi roki, Janez pa je bil France zabodel v hrbet. Oba so morali prepeljati v bolnico. Oba dneva, v nedeljo in ponedeljek, so bili 3 aretirani radi tatvine, 1 radi nevarne grožnje gostom v gostilni in 1 radi pretepa. Prijavljenih je bilo 7 tatvin, 1 poneverba, 1 karambol z motornim kolesom, 1 nezgoda na gugalnici, 1 beračenje, 1 prekoračenje policijske ure, 1 pobiranje prispevkov brez dovoljenja. 1 samomor z obeshenjem, 1 kaljenje nočnega miru 1 trpinčenje živali, 1 pijanost, 1 nedostojno vedenje, 1 hoja po železniški progi, 1 pobeg od doma in 3 prestopki cestno-policijskega reda.

Prof. dr. Zange

predstojnik vseučiliške klinike za vrat, nos in ušesa
odpustnje do začetka oktobra.

u— **Male tatvine**. Svečarskemu pomočniku Vinšku Kunstu je bila ukradena iz nezaklenjene sobe v Wolfovi ulici obleka, vredna 300 Din, njegovemu tovarišu Ivanu Kaljerju pa hlače in dve srcaji v skupni vrednosti 155 dinarjev. — Učenki obrtne šole Franji Chlvidi je na Vodnikovem trgu izmaknil neznan žepar črno lakasto torbico s 100 Din gotovine. — Trgovki s čevlji Josipini Ravnikarjevi je ukradel čevljarški pomočnik Franc Bolte s stojnice pred Skofijo 1 par moških čevljev, vrednih 170 dinarjev. Čevljarček je zbežal z ukradenimi čevlji proti Mestnemu trgu, kjer so ga vjeli delavci in izročili stražniku.

u— **Og doma je pobegnila**. Anton Slivnik, železničar v pokopju, stanujoč na Celovški cesti, je prijavil policiji, da je 13. t. m. pobegnila od doma njegova 19letna hčerka Marija in da se klati nekje po deželi. Oče naproša varnostne organe, da ubeglo dekle izsledijo in privedejo domov.

u— **Zopet tatvina kolesa**. Antonu Peterci, posestnikovemu sinu iz Dobruj, je bilo v nedeljo ob 23. ukradeni iz nezaklenjene kleti Triplatove gostilne na Ambroževem trgu kolo, znamke »Puch«, št. 238.796, vredno 2600 Din. Za uzmovičem ni sledu.

u— **Nasilni krojač**. Ko se je vračal strojnik Dragotin Jesenko okoli 23. iz kavarne Zgonc v Rožni dolini proti domu, ga je napadel neki krojač iz Glinc, hoteč ga preteptati. Jesenko se mu je iztrgal in bežal proti hiši, kjer stanuje. Pred hišo mu je spodrsnilo in je padel. Krojač ga je dohitel in ga tako obdelal s čevlji, da se je moral Jesenko vleči v posteljo. Poškodovan je na glavi, rebrih in v križu.

u— **Dar našim slepih**. Uslužbenci kavarne in restavracije »Zvezda« so povodom današnjega godu gospe Roze Krapeže v zbrali znesek 370 dinarjev ter ga namenili Društvu slepih v Ljubljani. Znesek je društvu na razpolago v našem uredništvu.

Najcenejše

in najboljše modroce, spalne divane, olomane, žimo dobiti pri tvrdki

FRAN JAGER, tapetnik, Ljubljana, Sv. Petra nasip st. 29 pri Zmajskem mostu.

u— **Zobni atetije F-voja Radovana**, nasproti vselejmu, zopet redno odprt. 1295

u— **Vidovčev klub v Ljubljani** opozarja vse one reflektante iz Ljubljane, ki so se pismeno prijavili za obisk večernih tečajev, da bodo dobivali vse potrebne informacije na članskem sestanku, ki se bo vršil 31. t. m. v zadnji sobi Narodne kavarne ob 20. K sestanku se vabijo tudi vsi lankoletni obiskovalci večernih tečajev, da se dogovorimo o našem nadaljnjem delovanju. Obenem ponovno poziva klub, da interese za naš pokret prijavijo pismeno svoj pristop do 31. t. m. na naslov kluba »Sola na Ledini«, eventualne prijave pa se bodo tudi sprejemale na navedenem sestanku.

u— **Stenico! najboljše sredstvo proti stenici** v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Iz Maribora

u— **Vlado Pušenjak nabit na občinski deski**. Zadnjič smo poročali, da je okrožno sodišče prelozilo razpravo proti nemu najodličnejšim mariborskim voditeljem SLS, bivšemu poslancu g. Vladu Pušenjaku, v tožbi posestnika Antona Koprive na četrtek 1. septembra t. l. Nedeljski »Slovenec« pa je že prinesel komunikke Pušenjakovih juristov, ki so se zadnji čas že parkrat kar po vrsti proslavili z raznimi svetimi maščevalnim tožbami, v katerem javljajo začudenju javnosti, da so na sodnji že zopet do volitev odredili generalne počitnice, čeprav so se sodne počitnice šele 25. avgusta končale. In tako baje tudi proti Pušenjaku v četrtek ne bo razprave. Se preden je »Slovenec« dotikal to modrost, je mariborska občina Vladu Pušenjaku nabila obtožnico in vabilo k razpravi za 1. septembra na stanovanjska vrata in na občinsko desko, kjer si jo lahko vsak občan prečita. In če smo v naši državi za enkrat res še vsi enaki pred zakonom in veljajo zakoni celo za g. Pušenjaka, se bo on v četrtek ob pol 9. dopoldne zagovarjal na okrožnem sodišču v dvorani št. 53 radi pregreška klevete po tiskovnem zakonu in še celo vsak drug Mariborčan bo lahko poslušal to razpravo, ker bo javna. Nič ne pomaga, božji mlini meležjo počasi, ampak sigurno. Enkrat pride plačilo celo za odlične voditelje SLS, četudi jih zama izbejo sodni in poštni dostavljači in niti najbližji domači ne vedo, kje hodi poglavar družine.

u— **Posledice obdavljanja avtobusov**. Poročali smo, da je mariborski voditelj SLS g. dr. Vebke kot gerent okrajnega zastopa naložil demokratu g. Smonigu, peku v Svečini pri Mariboru, kar Din 10.000 davka v prid okrajnega zastopa za uporabljanje okrajne ceste v Svečino potom avtobusa. Naši klerikalci so s tem zopet jasno pokazali, da so največji nalagatelji davkov, kadar so na vladi, pa naj si bo to v Beogradu ali doma pri okrajnih zastopih. S to davkarstvo vneto pa ne bo dr. Vebke škodoval samo kmetskemu ljudstvu, ki bo na ta način kmalu zopet izgubilo svoje avtobusne zveze z mestom, ampak skrajno občutno tudi mariborski občini. Znano je, da so državne ceste v izredno slabem stanju radi pomanjkanja denarnih sredstev za vzdrževanje, ker je klerikalni minister cest za časa svojega vladanja popolnoma pozabil na državne ceste v Sloveniji. Ko pa so pri gradbeni direkciji zvedeli za dr. Vebketov davčni vijak, so takoj uporabili priliko, da pritisnejo v enakem proporciju na mariborsko občino, ki vozi po širji do šestkrat na dan s svojimi dolgimi, skoro vagonskimi avtobusi na državnih cestah do Celja in po Dravski dolini in tako bo morala sedaj mariborska občina po dr. Vebketovem ključu plačati državi za posebno uporabljanje državnih cest letno velikanske svote, nad 100.000 Din, kar bo pobasalo ves čist dobiček, o katerem je že sanjal dr. Jerovšek v mariborskem občinskem svetu, kjer so že delali vse mogoče načrte, kaj vse bodo napravili z mastnimi dobički iz mestnega avtobusnega prometa. Sedaj se lahko meščani zahvalijo SLS gerentu dr. Vobletu, ki je v svoji davčni rešitvi proti demokratu Smonigu še izredno opozarjal, da ima po finančnem zakonu za l. 1927-28, tudi otroku SLS, gradbena direkcija pravico obdavljevati avtobuse za posebno uporabo državnih cest. Takšni so torej naši SLS - arski davčni politiki v teoriji in praksi.

u— **Marija Javornik ustreljena**. V nedeljskem »Jutru« smo poročali o zagonetni smrti 44letne kočarice Marije Javornik, ki so jo našli v soboto zjutraj mrtvo v gozdu na Rdečem bregu pri Sv. oLovrencu na Pohorju. Prvotna vest je vzbujala domnevo, da je bila Javornikova umorjena iz pohotne nasede, ker so jo našli z razgalenim spodnjim truplom. V nedeljo pa se je podala na lice mesta sodna komisija in se je izvršila ob navzočnosti preiskovalnega sodnika in državnega pravdnika iz Maribora sodna obdukcija. Zdravniki so ugotovili, da je bila umrla ustreljena iz lovske puške s šibrami, katere so našli v glavi, na ramenu in roki. Zločinec jo je ustrelil gotovo z višine, s hriba na cesto, ker so našli izstrelke na temenu Javornikove. Za storilec pa še tudi sedaj ni nobenega sledu. Vendar je komisija ugotovila ob umorjeni razne važne okoliščine, na podlagi katerih bo zasledovanje za krivcem, ki je bil očitno po strelu pri umorjeni, omajšano.

Iz Celja

u— **Redni sestanek članov krajevne organizacije SDS za Celje** bo v sredo zvečer ob pol 9. v kavarniški sobi Celjskega doma. Vsi gg. odborniki in zaupniki naj se tega sestanka, ki je predzadnji pred volitvami, zanesljivo udeležijo. Poleg teh je sestanek važen za vse ostalo članstvo.

u— **Volilni shod Združenje slovenske gospodarske liste** bo v Celju v torek dne 6. septembra 1927 v mali dvorani Celjskega doma.

u— **Osrednje društvo nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev**, krajevna skupina Celje, priredi dne 4. septembra t. l. ob 3. popoldne na Dečkovem trgu pred Narodnim domom veliko javno tombolo z mnogobrojimi krasnimi dobitki, kateri so že v izlozbi trgovine Josek. Glavni trg. Tombolske karte po 3 Din se dobijo pri vseh pismoših in raznih trafikah. 1298

u— **Tečaj za ruski jezik**. Kolo jugoslovenskih sester priredi pod vodstvom g. okrajnega sodnika Antipina tečaj za ruski jezik, ki se bo pričel v prvi polovici meseca septembra. Dan in kraj bosta še pravočasno objavljena. Začetkom bo samo ena tedenska ura in sicer ob torkih zvečer od 18. do 19. Prijave za tečaj sprejema tajnica društva ga. Ana Zupančič, Gregorčičeva ulica 5-11.

u— **Slavnostna otvoritev celjske okoliške šole v Celju**. Kakor smo na kratko poročali, se izroči nova zgradba celjske okoli-

ške osnovne šole uporabi na slovesen način na praznik dne 8. septembra t. l. Slavnostni spored obsega dva dela. Ob 8. bo maša v cerkvi sv. Daniela; nato se izvrši blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Sledi svečani govor bivšega predsednika krajevske šolskega sveta dr. Jura Hrašovca, nato izročitev ključev šolskemu upravitelju in končno ogled poslopja. Ob 10. uri dopoldne bo slavnost v šolski telodavnici s sledečim sporedom: 1. Godba. 2. Pozdrav (spesnila gđca. Anica Cernejeva). 3. Petje mladinskega zbora. 4. Deklamacija učenca srednje stopnje. 5. Petje mladinskega zbora. 6. Deklamacija učenca višje stopnje. 7. Igra v slikah »Naša šola« (spisal Franjo Roš). 8. Petje in 9. Prosta zabava. Pogostitev šolske mladine in ob 12. sklep slavnosti. K tej, za Celje in okolično pomembni slavnosti se vabijo starši in občinstvo iz Celja, posebno pa še iz okolice.

Porota

Celje, 29. avgusta.

Otvoritveni razpravi jeenskega porotnega zasedanja je predsedoval višji sodni svetnik dr. Levčnik, člani senata pa so bili višji sod. svetnik Stepančič in sodni svetnik Lenard, državno pravištvu pa je zastopal dr. Rus. Obtoženca je zagovarjal dr. Kalan.

Dodatno k našemu nedeljskemu poročilu o uboju, ki ga je v smislu obtožnice zagrešil Franc Kozole nad Francom Kranjcem, poročamo, da je senat stavlil porotnikom vprašanje glede uboja. Zagovornik je še predlagal, da se stavi vprašanje glede silobrana in eventualno vprašanje glede prekoračenja silobrana. Senat je temu predlogu ugodil. Porotniki so po daljšem posvetovanju potrdili vprašanje na uboj, potrdili pa tudi dodatno vprašanje na prekoračenje silobrana, radi česar je bil Franc Kozole spoznan krivim pregreška po § 2. g 335. kaz. zak. in obsojen na 10 mesecev strogega zapora z vstetim tri-mesečnim preiskovalnim zaporom.

V slučaju Mlakarja, ki je bil obtožen posilstva, so porotniki soglasno potrdili stavljeno vprašanje in je bil obtoženec obsojen na eno leto težke ječe.

Iz Kranja

u— **Razirjenje električnega omrežja**. Tvrška Vinko Majdič dedič je zaprosila srezkega poglavarja za razširjenje električnega omrežja s tokom nizke napetosti v Kokrsko in Savsko predmestje in deloma v notranje mesto. Srezki poglavar je že razpisal komisijonalni ogled.

u— **Pred pričetkom obratovanja kinematografa v Narodnem domu**. Kranjski srezki poglavar je razpisal na sredo, dne 31. avgusta ob 16. poslednji ogled in kolavdačijo za uporabo obratovališča za prirejanje kinematografskih predstav v Narodnem domu. Tako bi dobilo naše mesto drugi kinematograf, ki ga bo vodila zadruga Narodni dom. Z obratovanjem se bo pričelo v prihodnjih dneh.

u— **Smrtna kosa**. V Cerkljah je nenadoma preminul preteklo nedeljo g. Janče Liskozar, posestnik in mesar. Pokojnik je načeloval tamkajšnjemu gasilnemu društvu.

u— **Kranjska nedelja**. Bila je zopet znamenju lepega vremena in izletov v okolico. Sezona vrtnih vesel in zabav na prostem pa še vedno traja. Največ meščanov je odšlo v Strazišče, kjer je slavil Sokol Sletnico svojega delovanja. Zivahno je bilo na prijazni šmarjetni gori, kjer je bilo zlasti izletnikov iz Ljubljane, nadalje na gasilski slavnosti v Predosljah in v Bitnjem, kjer so imeli cerkveno prosljenje. Povsod je izšlo brez incidentov. Politične agitacije kljub kratki dobi, ki nas še loči od 11. septembra, ni bilo opaziti. Vse odlašna na zadnje dneve.

Iz Novega mesta

Očividcu s kopaljšča v Novem mestu

Zaradi nekega pisma, ki ste ga pisali moji firmi, zaslužite, da Vas javno ošibam, zlasti še, ker se mi močno dozdeva, da Vas poznam. Drugače bi Vam niti ne odgovoril, ker mi je izpod časti, da bi se spustil v polemiko s človekom, ki tako slabo ceni samega sebe, da se pod denunciacij polno pismo niti ne podpiše. Svoje ga podlega namena niste dosegli, ker me moja firma dobro pozna.

Novo mesto, 28. avgusta.

1296 KRUNOSLAV SLIVARIC.

u— **Vprašanje na oblast**. V seznamu gasilcev, odklikanih zaradi dolgoletnega po-zrtvovalnega delovanja v prid javnosti beremo mnoga imena, edino našega Viktorja Nifergala, nad 50 let agilnega člana gasilskega društva ne najdemo med njimi. Prosimo, da se nam pojasni, kdo je zakrivil to napako.

u— **Volilni shod SDS v Novem mestu**. Jutri v sredo 31. t. m. ob 20. se bo vršil v Sokolskem domu shod SDS. Govorita minister n. r. dr. Zerjav in oblastni poslanec Ivan Tavčar. Somisljeniki in prijatelji, jutri vsta na shod v Sokolski dom.

u— **Volilni shodi v novomeški okolici**. V nedeljo so se vršili sestanki in shodi skoraj vseh strank. SDS jih je imela v Toplicah, Strazi, Črmošnjicah in Bršlinu. SLS v Birčni vasi, St. Petru in v Smihelu. V Smihelu so priredili shod takoj po prvi maši, pri kateri je maševal sam kandidat dr. Kušovec. Kljub temu je bila slaba udeležba in na shodu velika deprimiranost. Slab dan je imela SKS v Brusnicah in v Orehovich. Koširani stranki SSJ in Zedinjenje iz Ljubljane pa sta se tako splašili, da sta priredili javni volilni shod kar na glavnem trgu pred magistratom. Imeli sta to smolo, da je prisostvovalo shodu komaj 20 meščanov, katere je počastil govornik z nagovorom »Dragi delavci in kmetje!... Shod je bil skratka silno zabaven.

u— **Občinske volitve v Črmošnjicah** so prelozili radi »skupščinskih volitev«.

</

Sport

Zaključek jubilejnih slavnosti SK Slovana

Ilirija osvoji pokal Ljubljane.

V nedeljo je SK Slovan zaključil jubilej, no proslavo s slavnostnim občinim zborom, finalom nogometnega turnirja in slavnostnim večerom. Vse to prireditve so uspele prav dobro. Na občinem zboru v magistralni dvorani je predsednik SK Slovana dr. Knaflič pozdravil polnoštevilno zbrano članstvo in ostale sportnike ter v lepo zasnovanem govoru očrtal klubov program za bodočo. Tajniško poročilo o dosedanjem delu v klubu je podal za tajnika g. Skofic. Popoldne se je vršil finale za pokal mesta med Ilirijo in Hermesom, v katerem je do bro razpoložena Ilirija odpravila Šiškarje z 10 : 1 (5 : 0).

Tekma je do zadnjih 15 minut nudila prvo vrstni sport. Dasi Hermes ofenzivno skoraj ni bil opaziti, je vendar vzdržal tempo v obrambi. Imel pa je pred disponiranim napadom Ilirije v postavi Volkar, Šiška-Cirovič-Oman-Dobertlet naporno delo, ki mu je začelo proti koncu presaditi. Prišel je s surovostjo, kar ga je stalo dva izjava in tudi par golov. Napad Ilirije je izvajal akcijo za akcijo izredno premisljeno in tehnično dovršeno. Cirovič kot vodja napada je opustil sebičnost in dosegel s svojo linijo popoln uspeh. Šiška tehnično zaostaja, vendar ni kvaril celotnega ansambla. Izborna vigrana sta Oman in Dobertlet, ki je stalno ogrožal vrata in za bil tudi najboljši gol dneva v 28. min. prvega polčasa. Volkar je robusten in silno prodoren; treba mu bo le malo treninga, pa bo zasedel vakantno mesto na desnem krilu. V krilski vrsti je poleg Dekleve in Gabeta prav dobro debutiral Pleš. Oddajanje žog je bilo vzorno. Obramba se ni imela prilike kazati, vendar pa je mladi Strehovec pokazal dober start in silen udarec. Kreč je deloma kriv, da si je Hermes izvojeval zaslužen častni gol.

Hermes je prvih 10 minut stal prav dobro. Po nesreči pa je prejel že 5. min. vsled nesporazuma med Sernecem in Novakom nezaslužen gol, ki mu je ubil voljo. Moštvo je polagoma popuščalo in se slednjič pognilo popolnoma v obrambo. Sporadične šolo-akcije posameznih napadalcev niso mogle imeti uspeha. Edini Svetec je v 12. min. drugega polčasa s krasnim strelom rešil čast enajstostrele. Odlikovala se je ožja obramba Pleš, Sernec in Novak. Slednji pa je proti koncu tudi odrekel. Moštvo je pričelo tik pred koncem bagatelizirati igro, kar je napravilo zelo mučen vtis. Vsled nediscipliniranosti sta bila izključena desni in levi krilec, tako da je Hermes odšel s terena le z 9 golovi.

Gole so zabili za Ilirijo: Šiška in Dobertlet po 3, Čirovič 2 in Oman ter Volkar po 1. Koti 8 : 3 za Ilirijo.

Tekmo je sodil g. Pevalšek odločno in skoraj brez napake.

V predtekmi je ojačena rezerva Slovana odpravila Reko s 5 : 1 (2 : 0).

Po tekmi je predsednik dr. Knaflič s kratkim nagovorom izročil pokal kapetanu Ilirije g. Omanu.

Zvečer se je vršil v restavraciji »Lloyd« slavnostni večer, kjer so bile izmenjane čestitke in zahvale.

Lahkoatletsko prvenstvo države za poedince

Slapničar (Primorje) in Ferković (Hašk) postavita dva nova jugoslov. rekorda.

V soboto in nedeljo so se vršila v Zagrebu lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo države. Sodelovalo je okoli 80 atletov iz vseh naših lahkoatletskih središč. Meeting ni bil najboljšo organiziran; tudi doseženi rezultati so le povprečni, ker v nekaterih točkah ni bilo konkurence.

Posamezni rezultati so sledeči:

100 m: 1. dr. Perpar (Primorje) 11.2, 2. Helebrandt (Hašk), 3. Stepinšek (Ilirija).

200 m: 1. dr. Perpar (P) 23.6; 2. Jamnicki (H), 3. Režek (I).

400 m: Rittig (H) 54, 2. Krajačič II. (ASK), 3. Butković (ASK).

800 m: 1. Krajačič (ASK) 2:06, 2. Furlan (P), 3. Schneller (H).

1500 m: 1. Kumer (Marathon) 4:23.6, 2. Predanič (A), 3. Thaler (H).

5000 m: 1. Slapničar (P) 16:46.2 (nov jugosl. rekord), 2. Koren (Gradjanski), 3. Vedryš (H).

110 m zapreke: 1. Kallay I 18.6, 2. Kallay II, 3. Jamnicki (vsi trije Hašk).

Stafeta 4 x 100 m: 1. Hašk 45.6, 2. Ilirija 3. ASK.

Svedska stafeta 400 in 300 in 200 in 100 m: 1. Hašk 2:07.6, 2. ASK, 3. Ilirija.

Met koplja: 1. Messner (H) 55.29, 2. Gašpar (ASK) 51.29, 3. Helebrandt (H) 51.04. Messnerjev uspeh ne bo priznan, ker je bil dosežen z vetrom.

Met diska: 1. Gašpar (ASK) 35.26, 2. Messner (H) 34.78, 3. Slamič (P) 32.95.

Met kroglice: 1. Gašpar 11.53, 2. Krajačič 11.06, 3. Leandrov 10.74 (vsi trije ASK).

Skok ob palci: 1. Ferković (H) 3.52 (nov jugosl. rekord), 2. Plavšič (Somborski Sp. K.), 3. 3.21, 3. Telesko (Pancevački Sp. K.).

Skok v višino: 1. ing. Zgaga (M), 2. Jakupič (H), 3. Kallay (H) vsi trije 173 cm.

Skok v daljavo: 1. Telesko (Pancevo) 6.41, 2. Kallay (H) 6.29, 3. Leandrov (ASK) 6.12.

Troskok: 1. Jakupič (H) 13.03, 2. Režek (I) 12.865, 3. Ferković (H) 12.42.

Met kladi: 1. Gašpar (ASK) 33.20, 2.

Ferković (H) 31.41, 3. Leandrov (A). Ta tečka se je vršila že v temi.

Če bi se ocenili rezultati po klubih, katerim pripadajo posamezni atleti, bi dosegel Hašk 72, ASK 45, Primorje 19, Ilirija 13, Marathon 10, Pancevački Sp. K. 6 ter Gradjanski (Zagreb) in Somborski Sp. K. 3 točke. Ljubljanski atleti ASK Primorja so odnesli tri prva, eno drugo in eno tretje mesto, zastopniki SK Ilirije pa dve drugi in tri tretja mesta.

Slovanska plavalna olimpijada

Zmaga Čehoslovake s 272 točkami, Jugoslavija 174, Poljska 94 točk.

Kakor smo poročali, se je v soboto pričel slovanski turnir v vodnih sportih med Čehoslovako, Poljsko in Jugoslavijo, ki je končal v soboto s stanjem 75 točk za Česko, 50 za Jugoslavijo in 29 za Poljsko. V nedeljo so se tekmovala ves dan nadaljevala. Iznenadil je Senjanović, ki mu je najbrže nagajala sladka voda. Doseženi rezultati so sledeči:

1500 m prosto, gospodje: 1. Antoš (C) 23.04, 2. Senjanović (J) 24:08.5, 3. Koutek (C).

100 m prosto, dame: 1. Olga Rojetova (J) 1:29.5, 2. Friedländerova (C) 1:30.5, 3. Brabcova (C).

100 m prosto, gospodje: 1. Senjanović (J) 1:09.2, 2. Steiner (C) 1:09.4, 3. Ljubo Smokvina (J) 1:09.6.

200 m prosto, dame: 1. Brabcova (C) 3:41.2, 2. Kajzerova (P) 3:41.8, 3. Tautermannova (C), 4. Leinertova (J).

200 m prosto, gospodje: 1. Janik (C) 3:13.6, 2. Jurković (P) 3:17.8, 3. Kotkowski (P).

Stafeta 4 x 100 m, dame: 1. Jugoslavija (Katavič, Lenert, Radonič, Roje) 6:28.1, 2. Čehoslovaka 6:42, 3. Poljska 7:31.

Stafeta 4 x 200 m, gospodje: 1. Čehoslovaka 10:48.1, 2. Jugoslavija 11:27, 3. Poljska.

Skoki z deske, gospodje: 1. Balaš (C) 156.75 točk, 2. Kordelič (J) 151.78, 3. Dvořák (C) 131.14.

Skoki z deske, dame: 1. Krongejrova (P) 76.58 točk.

V waterpolu je zmaga Jugoslavija nad Poljsko z 8 : 0 (5 : 0), Čehoslovaka in Jugoslavija sta igrali neodločno 2 : 2 (2:1).

ISSK Maribor : Atletiki (Celje) 8 : 1 (5 : 1)

V nedeljo je gostovalo v Mariboru moštvo celjskih Atletikov, ki so odigrali resno tekmo proti ISSK Mariboru in mu občno podlegli. Domačini so predvedli dobro igro in daleko nadkriljali goste, ki so nastopili z rezervnim vratarjem, ki tudi nosi največ odgovornosti za težak poraz. Pri Mariboru je najbolj ugajala krilsk vrsta, v ožji obrambi pa je zadovoljil Koren. Napad je deloval brezhibno in s primerno podporo s strani krilcev dosegal uspeh za uspehom.

Gostje so predvedli raztrgano igro brez sistema in brez globljega prizadevanja. Najboljša je bila leva stran napada, do čim ostali del moštva ni zadovoljil. Sodnik g. Mohorko ni zadovoljil. Celjanom ni priznal regularno doseženega gola. Publike dovolj.

Ostale nogometne tekme

CERNICA: Svoboda (Ljubljana) : Slivnica (Cerknica) 9 : 5 (5 : 3).

JESENICE: Rapid (Celovec) : Edinost 2 : 1. Igra je bila precej ostra. Od domačinov sta se odlikovala oba branilca in vratar Dimitrijevič.

NOVO MESTO: Elan : Krakovo (Ljubljana) 5 : 3.

ZAGREB: Gradjanski : Sašk (Sarajevo) 2 : 1 (2 : 0).

BEOGRAD: WAC (Dunaj) : Jugoslavija 2 : 0 (1 : 0). Incidenti na igrišču; par gostov je bilo dejansko napadenih.

SUBOTICA: Sand : Kiniszi (Temešvar) 2 : 0 (1 : 0).

DUNAJ: Prvenstvene tekme: Admira : Hakoah 4 : 2 (3 : 1), Wacker : Rapid 4 : 1 (3 : 1), Vienna : Sportklub 6 : 1 (2 : 0), Slovan : FAC 2 : 1 (0 : 0), Simmering : Hertha 2 : 1 (2 : 1).

BUDIMPEŠTA: Hungaria : BSK (Beograd) 4 : 0 (2 : 0); UTE : Slavija (Praga) 2 : 2 (0 : 0); BSK in UTE odpadeta iz nadaljnega tekmovanja za srednjeevropski pokal.

PRAGA: Sparta : AFC 1 : 0 (1 : 0); USTJE NA LABI: DFC : Češki Lev 4 : 2 (0 : 0).

BRATISLAVA: Bratislava : Mor. Slavija (Brno) 7 : 4 (3 : 0).

Pred plavalnim prvenstvom v Bologni

Kakor smo že kratko zabeležili, bo v dnevih 30. avgusta do 4. septembra t. l. v Bologni evropsko prvenstvo v plavanju, skakanju in waterpolu. Prireditve se vrši letos šele drugič. Sprva je bila zamišljena vsakoletno; vsled ugovora Nemčije pa je bilo sklenjeno tekmovati za evropsko prvenstvo v vodnih sportih vsaka štiri leta, in sicer točno med olimpijadi. Ker pa je letos Italija že vse pripravila, so bila letošnja prvenstvena tekmovanja dovoljna na kot neobvezna.

Kakor vse kaže, bo letošnje evropsko prvenstvo mnogo številnejše obiskano kot lansko, ki se je vršilo v Budimpešti in na katerem je tekmovalo le 10 držav. Razen

moških disciplin in waterpola so sprejete v program tudi ženske discipline. Za kvalifikacijo je merodajnih prvih šest mest. Lansko prvenstvo in dragoceni pokal je osvojila Nemčija s 101 in pol točko, nato so sledile Švedska s 61, Madžarska s 60, Avstrija s 13 in pol, Čehoslovaka s 12, Belgija s 9, Anglija s 7, Španka s 2 točkama Rumunija in Italija na zadnjih dveh mestih.

Z ozirom na številno konkurenco je pričakovati letos prvovrstnih rezultatov. Radi primerjanja z rezultati, ki bodo doseženi, bi omenili lanske uspehe na prvih mestih. 100 m prosto: Baranyi (Madž.) 1:01, 400 m prosto: Arne Borg (Švedska) 5:14.2, 1500 m prosto: Arne Borg 21:29.2; 200 m prosto: Rademacher (Nemčija) 2:52.6, 100 m hrbtno: Fröhlich (N.) 1:16, stafeta 4 x 200 m prosto: Nemčija (Heitmann, Rademacher, Berges, Heinrich) 9:57.2. V skokih z deske je zmagal Mundt, s stolpa pa Luber (oba Nemčija). V waterpolu so odnesli prvo mesto Madžari.

Obširen program prireditve je razdeljen na šest dni. Tekmovanja se prično 31. t. m.; poslovnih banket in razdelitev daril se bo vršil v nedeljo 4. septembra zvečer.

Hazena ISSK Maribor : SK Mura 10 : 7 (4 : 1). V nedeljo se je v Murski Soboti odigrala z veliko napetostjo pričakovana prvenstvena tekma med hazena družinama Mure in Maribora. Čeprav so pripisovali Muri več izgledov, je Maribor s pošteno valno igro in s posrečenimi kombinacijskimi potezami prisilil odpornega nasprotnika h kapitulaciji. Najuspešnejše se je uveljavljal »Mariborov« napad, ki je z nastopom Ozvaticeva na centru kombinatno mnogo pridobil, kar pa je najvažnejše, otresele se je šablone. Vugova je bila izredno razpoložena in prav nič ni zaostajala v odboju. Krilsk vrsta solidna, branilka Vreščajeva najboljša moč obrambe, vratarica v drugem polčasu skrajno nesigurna. SK Mura je nastopila z novinko na levem krilu in ni imela one prodorne sile kakor običajno. Razen tega je tudi obramba zaostajala za Mariborovo v toliki meri, da razmerje niti ne odgovarja močnem nasprotniku Mura je zlasti v prvem polčasu predvedla docela začetniško igro, izkoristila pa je indisponiranost »Mariborov« vratarice v drugem polčasu in izboljšala končni rezultat, čeprav je Maribor vodil že s 6 : 1.

S ponovno zmago nad Muro, si je Maribor v prvenstveni tabeli zagotovil drugo mesto. Sodnik g. Baltesar je sodil dobro in nepristransko. Publika se je napram sodniku vedla skrajno nesportno in ga prisilila, da je trikrat prekinil tekmo.

Davis-cup. Z zmago Cochet-Brugnon nad Harado-Teicora (9 : 7, 6 : 1, 6 : 2) se je francija kvalificirala za izizvalno rundo z Zed. državami, ki se odigra od 8. do 10. septembra v Filadelfiji.

Službene objave LNP. (Iz seje upravnega odbora dne 26. VIII. 1927.) Upravni odbor sklicuje za sredo, 31. t. m. ob 21. uri v posebni sobi kavarne »Evropa« konference ljubljanskih klubov — članov LNP-a v svrhu sporazumne določitve načina, po katerem se bodo izvedle jeenske prvenstvene tekme v Ljubljani. Konferenca naj se blagovoli udeležijo gg. predsedniki in načelniki nogometnih sekcij vseh ljubljanskih klubov ali njihovi namestniki, ter člani upravnega in poslovnega odbora LNP-a.

Za podsvaznega kapetana je bil izvoljen g. Peter Birs (ASK Primorje). — Z ozirom na pokalno tekmo BLP : LNP dne 4. septembra v Beogradu je odredil upravni odbor dve trening-tekmi podsvaznega tima na igrišču SK Ilirije, in sicer v torek, 30. t. m. ob 17.30 uri z ZSK Hermesom in v četrtek, 1. septembra ob isti uri s SK Slovanom. ZSK Hermes, SK Ilirija, ASK Primorje in SK Slovan se pozivajo, da poskrbe za točen nastop svojih igralcev oz. kolikor mogoče kompletnih 1. moštev, podsvazni tim pa ima nastopiti v torek v sestavi: Erman I (Primorje)-Verovšek, Pleš, Zupančič, Gabrijel, Dekleva, Zupančič, La (vsi Ilirija), Dramičanin, Erman II, Čebobin, Uršič (vsi Primorje), Dobertlet (Ilirija); rezerve: Slamič (Primorje), Šiška in Volkar (Ilirija). Igralci podsvaznega tima imajo prinesiti s seboj kompletno obutev in črne hlačke, SK Ilirija se naproša, da sta v na razpolago svetle. — Sestava podsvaznega tima za trening-tekmo v četrtek se objavi v sredo. — Upravni odbor sklicuje za nedeljo 4. septembra v Celju v hotelu »Union« ob 9. uri dopolne redni občini zbor Medklubskega odbora Celje ter vabi klube celjskega okrožja LNP-a Atletik SK, SK Celje, SK Trbovlje, SK Amater in SD Šoštanj v njihovem lastnem interesu k polnoštevilni udeležbi. Dnevni red: 1. Poročilo odstopajočega medklubskega odbora o delovanju v pretekli poslovni dobi in podelitev avtorizacija. 2. Volitev novega odbora. 3. Prvenstveno tekmovanje za 1927/28 4. Slučajnosti. V poslovni odbor nominira upravni odbor k dosedanjim odbornikom gg. Bačar Josip (SK Reka) in Klemenčič Milovan (ASK Primorje), v kazenski odbor na izpraznjeno mesto g. Uršič Anton (SK Slavija). Delegira se v odbor Sekcije ZNS za delegiranje sodnikov g. Lukežič Ivo, v izpitno poverništvo Sekcije ZNSa g. Šircelj Karol in v disciplinarni odbor Sekcije ZNSa gg. Černe Anton in Dorčec Ivan. — Tajnik I.

Službeno iz JHSA. Danes zvečer ob 21. važna seja upravnega odbora v kavarni Emona. Prosim vsa gg. odbornike, da se seje sigurno in točno udeležijo. — Predsednik.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v torek, ob 18. uri trening na našem igrišču z jun. Jadrana. Ob 17.30 na bočo na igrišču sledeči igrači: Danec, Jež, Sinkovec, Pišek II, Pečar, Koradini, Ravnhar, Tavčar, Senica, Zalar, Wager, Kramer, Vizjak. Načelnik.

ZSK Hermes. Danes ob 17.30 se vrši na igrišču SK Ilirije trening tekma proti podsvaznemu timu. Pozivljamo sledeče igralce, da zanesljivo pridejo ob 17.15 v garderobo: Novak, Fugina, Sernec, Pleš II, Klancnik, Svetič, Skrajnar, Ložar I, Ložar II, Zalokar, Kos, Marinko, Draksler, Habicht, Jeglič. Za opremo in nadzorstvo skrbi g. Pengov. — Načelnik.

Gospodarstvo

Naš izvoz v juliju

Povečanje izvoza napram izvozu v juliju 1926.

Generalna direkcija carin je pravkar objavila statistiko našega izvoza v juliju. V tem mesecu se naš izvoz sicer ni znatno dvignil, vendar pa je pri vrhavi v tekočem letu prekoratil tako po vrednosti kakor tudi po količini izvoz v odgovarjajočem času preteklega leta, kar je seveda v veliki meri pripisati dejstvu, da je bil naš izvoz v juliju 1. 1926. izredno slab.

V juliju tekočega leta smo izvozili 376.546 ton v vrednosti 485.029.688 Din napram 347.410 tonam in 451.957.654 Din v odgovarjajočem mesecu preteklega leta. Napram izvozu v juliju 1926 je bil torej naš izvoz v juliju t. l. večji po količini za 8.4 %, po vrednosti pa za 7.45 %. Največ smo v juliju izvozili lesa (za 78.4 milijona Din), jaje (42.1), živih svinj (38.8), živih goved (30.7), opija (20.4), turščice (18.6), cementa (15.5), hrastovih pragov (11.7), drobnice (11.7), svežega mesa (11.4), drv (11), predvira (10.4), ostalih vrst žita (8.4), živih konj (5.8) in svinca (5.7).

Tudi v juliju je bil primanjkljaj v izvozu turščice in pšenice znaten ter je znašal 64 milijonov Din (za prvo polletje t. l. znaša ta primanjkljaj preko 1 milijarde Din). Na drugi strani pa je višek izvoza v opiju, v govedu, v lesu, v svinjah, v drobnici, v drveh in v predviri kril ves ta primanjkljaj.

Nastopna tabela nam kaže razvoj našega izvoza v tekočem letu (v oklepajih odstotne razlike napram odgovarjajočim mesecem preteklega leta).

	v 1000 tonah	v milijon. Din
povprečno	354.0 (— 5%)	515.9 (— 13%)
I. četrtletje	352.4 (— 34%)	467.9 (— 42%)
april	380.0 (— 33%)	519.3 (— 30%)
maj	340.6 (— 15%)	471.0 (— 23%)
junij	376.5 (+ 8%)	485.0 (+ 7%)

Skupaj smo v prvih sedmih mesecih tekočega leta izvozili 2.511.490 ton v vrednosti 3490.8 milijona Din napram 2.964.035 tonam v vrednosti 4390.3 milijona Din v odgovarjajočem razdobju 1. 1926, tako da znaša primanjkljaj po količini 452.546 ton ali 15.3 %, po vrednosti pa 899.4 milijona Din ali 20.4 %.

Položaj na hmeljskem trgu

Se vedno ni dovolj jasno, kakšen bo rezultati letošnje letine kvalitativnega hmelja v Srednji Evropi, ki je predvsem merodajna za razvoj hmeljskih cen, ker angleški in ostali drugovrstni hmelj pride v poštev le kot dopolnilo srednjeevropskega žlahtnega hmelja. Kakor je sklepati po zadnjih vesteh, količina kvalitativnega hmelja ne bo presegala potrebe pivovar in se torej ni bati takih cen, ki bi ne poplačale hmeljskega truda. Staro hmeljsko pravilo, ki smo ga že ponovno navajali v »Jutru«, je: »Ne vsiljuje kupcu hmelja in prodajalca je v posameznih partijskih«. Čehoslovakijski hmeljarji, ki so znatno krepkeje organizirani in tudi več trčijo za svojo organizacijo, ne prodajajo svojega blaga dražje samo zaradi slovesa, da producirajo najboljši hmelj na svetu, nego tudi zaradi svoje čvrste organizacije in večje discipline, kakor jo poznamo pri nas.

Da je položaj na srednjeevropskih hmeljskih tržiščih nesiguren, to še ne pomeni vse, kajti tudi lani v tem času je bil tržni položaj precej nejasen in so se cene popravile šele pozneje. Upanje, da se bodo dosegle letos popolnoma iste cene kakor lani, morda ne bo izpolnjeno, ker bo produkcija hmelja v Srednji Evropi nekaj večja, kakor je bila v minulem letu, toda pri tem je treba upoštevati, da je tudi potreba pivovar narasla, kajti letošnje vroče leto je povzročilo večji konsum piva. Večji konsum piva in večja produkcija hmelja si bosta držala ravnovesje.

Da ni položaj takšen, kakršnega skušajo naslikati hmeljarji iz krogov nakupovalcev, se vidi iz tega, da je na žateškem trgu bilo koncem minulega tedna že živahno popraviranje po letošnjem hmelju in so cene zabeležile majhno okrepitev. Cene za letošnji hmelj so se gibale koncem tedna na žateškem trgu med 2900 do 2500 Kč za 50 kg (okrog 78 do 84 Din za 1 kg), a v Nürnbergu (Nemčija) med 220 do 300 merk za 50 kg (okrog 60 do 81 Din za 1 kg).

Iz Zateca poročajo dalje, da je tamošnji hmelj sicer dobre kakovosti, a količina pridelka bo manjša, kakor se je pričakovalo.

Tudi za Slovenijo velja isto. Kljub povečanemu nasadom množina produkta ne bo večja od lanske, dočim je blago prvovrstno. Savinjski golding, ki ima v inozemstvu že star sloves (tako zvan »zeleni južnostajer«), tudi letos ni razočaral hmeljarjev. Sprito obilnega lupulina, ki ga ima letos golding, lahko rečemo, da je kakovost še celo boljša kakor v minulem letu. Barva goldinga, ki jo kupci zelo cenijo, je lepo zelena. Le mestoma je bakreni palež malo porjavil kobule. Kakor čujemo, je hmelj kakovostno uspel tudi v izvensavinskih krajih Slovenije.

Najzanesljivejši cenitev o rezultatih hmeljskega pridelka v Srednji Evropi nam bo podal srednjeevropski kongres hmeljarjev, ki se bo v kratkem vršil. Drži za enkrat pač to, da se našim hmeljarjem ni treba plašiti zaradi usode svojega produkta, ki je izvrsten in bo kot tak vedno našel kupca po primerni ceni.

Centralna ladjedelnica se bo zgradila v Splitu. Kakor poročajo iz Splita, je komisija, ki je te dni razpravljala o vprašanju, kje se ima zgraditi centralna ladjedelnica, sklenila predlagati, da se ta ladjedelnica zgradi v Splitu. Za financiranje tega projekta se zaniha neka ameriška tvrdka, ki je naši vladi stavila ponudbo, da zgradi ladjedelnico pod pogojem, da ladjedelnica ostane 60 let v eksploataciji omenjene tvrdke, nakar preide v last države.

Občni zbor Prazarne in kemične tovarne, d. d. v Celju, se bo vršil 10. septembra v prostorih Prometnega zavoda za premog, d. d. v Ljubljani.

Proizvodnja pesnega sladkorja v Evropi. Površina, zasajena s sladkorno peso v Evropi, se je povečala v l. 1927. napram l. 1926. za 16.4 %, a napram l. 1913. za 11.9 %. Skupno znaša ta površina 2.51 milijona ha napram 2.15 milijona ha v l. 1926. Proizvodnja pesnega sladkorja bo znašala v kampanji 1927./28. po cenitvi dr. Mikuseha 17.3 % več kakor v kampanji 1926./27., to je 8.13 milijona napram 6.93 milijona ton v kampanji 1926./27. Posebno veliko povečanje produkcije pesnega sladkorja se pričakuje v Rusiji.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 17. septembra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 4000 kg svinčenih zaliv in 6000 komadov gorilcev. Komanda dravske divizijske obla-

sti v Ljubljani razpisuje naslednje ofertalne licitacije glede dobave mesa: 1. septembra pri komandi mesta v Slov. Bistrici; 5. septembra pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani; 7. septembra pri komandi mariborskega vojnega okruha in pri komandi celjskega vojnega okruha; 9. septembra pri komandi mesta v Ptuj.

Borze

29. avgusta.

Na deviznem tržišču je danes znatneje popustila deviza na Italijo, ki je v Curihu padla na 27.95 blago in se je opoldne zopet za malenkost dvignila (na 28.00 blago). Na ljubljanski devizni borzi se je trgovala po 307 in 309 napram 309.75 v petek. V ostalih devizah ni bilo pomembnejših sprememb. Narodna banka je intervenirala v devizah na Curih in London, deloma tudi v deviz

XIV. zasedanje medparlamentarne unije

Značilne izjave za sporazum med Francijo in Nemčijo. — Madžarska nadutost zaradi Trianona. — Boj zoper opij. — Jugoslavija brez zastopstva

(Od našega stalnega pariskega poročevalca.)

J. S.—ov Pariz, 26. avgusta

Včeraj je v svečani dvorani francoske senata otvoril predsednik pripravljalec tega odbora senator g. Fernand Melin 14. zasedanje medparlamentarne unije.

O namenu in ustroju teh sestankov smo že poročali. Za razliko od Društva narodov tvorijo to unijo delegati vseh držav, in sicer kot skupine, ne oziroma se na vlado. Udeležujejo se tudi zastopniki držav, ki niso članice Društva narodov. Število zastopnikov posameznih držav se določa po posebnem ključu, pri čemer se ne jemlje v poštev število parlamentarnih poslancev, temveč število prebivalstva, zato imajo tudi najmanjše države precejšen vpliv na sklepe medparlamentarne unije. Tako ima n. pr. Panama s 400.000 prebivalci in 36 poslancev pravico do šestinske skupine, Združene države ameriške s 113 milijoni prebivalcev in 435 poslanci pa so zastopane s 24 delegati. Jugoslavija s 13 milijoni prebivalcev in 339 poslanci ima pravico do 11 zastopnikov, Čehoslovaki s 14 milijoni in 300 poslanci do 14 delegatov, Bolgari 8, Madžari 13, Grki 9, Italija 16, Poljska 16 in Rumunska 12. Po pravilih medparlamentarne unije se morajo delegati javiti mesec dni pred zasedanjem, vendar se v praksi sprejemajo prijavila vse do otvoritve zasedanja. Izmed zastopnikov prijateljskih oziroma sosednjih držav omenjamo češkoslovaškega zastopnika dr. Jarošava Brabca, znanega poljskega politika Bront-slava Demblinskega, rumunskega politika Duvara Mercea, ki načeljuje parlamentarni delegaciji z 8 člani, bolgarskega politika Madžarova z 2 delegatoma, Grka Byrona Karapanayotisa s 4 delegati, Italijo zastopa Giuseppe de Stefano s 6 delegati, Madžarsko pa grof Albert Apponyi z 10 člani, medtem ko se je Avstrija zadovoljila z enim samim delegatom: dr. Ervinom Wahsom. Če uvažimo, da nekdanjo avstro-ogrsko monarhijo razen Madžarske zastopa delegacija štirih članov, tedaj bomo videli, da je Madžarska polnoštevilna delegacija samo izraz znane »hoštaplarije« kraljevske republikanskih grofovsko baronskih Madžarov.

Mi seveda sredi svoje volilne borbe nismo občutili potrebe, da bi poslali svoje zastopnike, čeprav je na dnevnem redu zlasti za južno Srbijo zelo važno vprašanje glede produkcije in uporabe opija. Glavni referent v tem vprašanju je sicer češki delegat g. prof. dr. Brabec, vendar pa nas to dejstvo ne bo moglo zavarovati pred škodo, ki jo utesnjenim južnosrbskim gospodarstvom. Zaradi tega je verjetno, da bomo na tem sestanku medparlamentarne unije še slabše odzvali, kakor na predzadnjem zasedanju Društva narodov. Ostale točke, o katerih bo razpravljala pariska konferenca, so med drugim: Evropska carinska unija, tehnični načrt razorožitve in kodifikacija mednarodnega prava.

Konferenca se udeležujejo delegati 27. izmed 36 včlanjenih držav, vrhu tega je zastopanih 41 delegacij iz 16 držav. Izmed jugoslovenskih novih so navzoči sodruštvi v mednarodnem združenju včlanjenih in pri francoskih obvestilih registriranih redakcij: »Jutro« Ljubljana, »Reč« in »Balkan« Beograd, »Jugoslovenski list« Sarajevo, »Obzor« Zagreb. Zanimivo je tudi dejstvo, da so prisotni trije novinarji iz sovjetske Rusije, čeprav sovjetska unija ni zastopana na tej konferenci, ker sploh ni član medparlamentarne unije.

Prva seja je bila izpolnjena s pozdravnimi govori predsednika pripravljalec odbora in z volitvami funkcionarjev te konference. Z velikim aplavzom je bila sprejeta izvolitev predsednika konference Paula Doumerja, predsednika francoske senata. Novo izbrani predsednik je iskreno pozdravil delegate in želel konferenci uspeh. Za njim je povzel besedo predsednik prireditelne odbora senator Merlin, ki se je v daljšem govoru spominjal prvega sestanka medparlamentarne unije, katerega je že l. 1900 prikratk zbrala na istem mestu predstavitev narodne volje vseh kontinentov. Za njim je govoril predsednik francoske vlade, ki je pozdravil zbrane zastopnike narodov v imenu francoske vlade, povdarjajoč, da ima medparlamentarna unija poleg svojega dejanskega otroka Društva narodov zelo velik pomen in važne naloge, to pa tem bolj, ker unije ne tvori diplomatije in ker ne zastopa vlad, temveč se v nji zbirajo resnični zastopniki narodov vsega sveta, da prosto in brez kakršnihkoli motenj razpravljajo in odločajo o važnih vprašanjih mednarodnega značaja.

Predsednik nemške delegacije Loebe je izrazil zadovoljstvo, da se je konferenca sestala na Francoskem, ker bo to še bolj zblížilo nemški in francoski narod. Njegova želja je, da se pozabi vse, kar je bilo v preteklosti. Odgovoril mu je francoski senator de Jouvelet, ki je v imenu francoskih delegatov povdarjal, da se popolnoma strinja z izvajanjem svojega predgovornika in želi, da bi se vse delovanje mednarodnih zastopnikov naslonilo na bodočnost, preteklost pa naj nam koristi zgolj s svojimi izkušnjami. Glede na besede g. Loebeja, da se bo pravo in iskreno prijateljstvo med Nemci in Francozi utrđilo šele tedaj, ko bodo l. januarja 1928 zadnji francoski vojniki zapustili ruhrsko področje, pristavlja, da je glede na znano nemško pogodbo s sovjetsko Rusijo ta zasedba garancija za izvršitev Dawesovega načrta, zato pa je tudi stvarno lamstvo, da bodo odnosi med Nemčijo in Francijo ostali neskaljeni, čeprav bi hoteli sovjeti na ta ali oni način odvrniti Nemčijo s prave smeri.

Po govorih ostalih delegatov je prebral glavnik tajnik pismo zastopnikov naše Narodne skupščine, ki se je opravičila, da zaradi bližajočih se volitev ni mogla poslati svojih delegatov. Nato se je konstituiralo predsedstvo, v katerem je vsaka udeležena parlamentarna skupina zastopana s podpredsednikom. Vsi podpredsedniki bodo stopnoma predsedovali sedanjemu zasedanju.

Madžarski delegat Lukas je izrazil priložnostno pismo zastopnikov naše Narodne skupščine, ki se je opravičila, da zaradi bližajočih se volitev ni mogla poslati svojih delegatov. Nato se je konstituiralo predsedstvo, v katerem je vsaka udeležena parlamentarna skupina zastopana s podpredsednikom. Vsi podpredsedniki bodo stopnoma predsedovali sedanjemu zasedanju.

Jouvene! in za njim belgijski delegat Digneff sta izjavila, da sta zadovoljna z

izjavami zastopnikov nemške delegacije. Na ta način se je tudi na tej konferenci pokazalo, da je Nemčija zadovoljna z Locarnom.

Na popoldanskem zasedanju je prešla konferenca k razpravi o prvi točki dnevnega reda glede boja zoper zlorabo narkotičnih sredstev. Referent češki delegat Brabec je konstatiral, da bo ta borba močnejša, če bodo vse države našle in striktno izvedle sistem prepovedi uživanja narkotičnih sredstev, če bodo nadalje pobijali trgovsko prodajo narkotikov in organizirali informativno službo o razširjenosti in zmanjševanju tega zla ter če se bo na podlagi mednarodnega sporazuma omejila produkcija narkotičnih sredstev. Poljak Poznar, ki vidi v medparlamentarni uniji nekaj skupen parlament civiliziranih držav in narodov, se strinja z izvajanjem glavnega poročevalca, vendar pa misli, da bi morala medparlamentarna unija izvršiti pritisk na posamezne vlade, da ne bo ostalo pri samih sklepih, marveč se bodo zaključili medparlamentarne konference glede omejitve narkotičnih sredstev izvršili brez ovinkov in izigravanj. Japonski in angleški delegat sta zahtevala, da naj se narkotična sredstva zabranijo sukcesivno, ne gre pa, da bi se kar čez noč znatno omejila. V novih pokrajinah, zlasti na Formozu in v Italiji, je uživanje opija in drugih podobnih sredstev tako udomačeno, da se to zlo ni- kakor ne bi, dalo izkoreniniti z radikalno in brezobzirno prepovedjo. Ostali govorniki so se izrekli za najstrožjo prepoved uživanja opija in za odreditev minimalne produkcije narkotičnih sredstev v posameznih državah.

Italijanski in bolgarski emigranti so predložili medparlamentarni konferenci spomnico, v kateri zahtevajo, da se ukinejo izjemne odredbe zoper posamezne politične struje in da se sprejme splošna amnestija političnih obsolencev. Znana liga za obrambo žrtv belega terorja na Balkanu, katero predsednik je pisatelj Henry Barbusse, je takisto predložila konferenci obsežno spomnico z naslovom: »Ali obstoji na Balkanu parlamentarizem?« V spomnici se kritizira politika vseh balkanskih držav, med njimi tudi Jugoslavije, ki so ji posvečene dve strani te spomnice. Liga ji je zlasti zamerila beli teror v slučaju dr. Ninčiča v Velikem Bečkerek in Pavla Radičiča v Južni Srbiji.

Iz življenja in sveta

Velika nesreča švicarske vzpenjače

Na dvoje pretrgan vlak pri Chamonixu. — Lokomotiva in vagon v prepadu: 21 mrtvih, 29 težko ranjenih. — Strahovite poškodbe. — Hotelska jedilnica — mrtvašnica

Prošli teden se je pripetila v švicarskem masivu Mont Blanca strahovita nesreča: vzpenjača, ki vodi iz Chamonixa na ledenik Mere de Glace, je na nekem ovinku skočila s tira, se pretrgala na dvoje in deloma ostala na tračnicah, deloma pa zgrmela v 50 m globoko prepad: katastrofa bi bila morda še večja, da se ni našel duhaprisoten sprevednik, ki je s pametno potezo v zadnjem trenutku preprečil še večjo nesrečo.

Vzpenjača drvi z brzino 90 kilometrov.

Ob 4. uri 50 minut je zapustil vlak gorske železnice Chamonix Mere de Glace železniško postajo Monteveres. Kraj leži 2000 m nad morjem. Obiskujejo ga turisti iz vseh krajev in tudi ugodnega dne so bili med njimi planinci iz vseh evropskih dežel, a tudi Američani. Tik preden je vzpenjača odšla s postaje, je nastal snežni metej; tako se je zgodilo, da so turisti napolnili vagono do zadnjega kotička. Pot je šla navzdol. Bodisi, ker je bil vlak prenapolnjen, bodisi, ker je zavora odpovedala, je vzpenjača drvela z veliko hitrostjo; ko je prišla do nekega ovinka, se je izneverila smeri, skočila s tira, se pretrgala na dvoje in se ustavila na progi. Lokomotiva in prvi vagon pa sta imela že toliko zagona, da nista mogla obstati na mestu; odtrgala sta se od ostalih voz in padla v 50 m globoko skalovje.

Nesreča se je zgodila v bližini gorskega hotela »Monteveres«. V hipu katastrofe se je pokazal posebno junaškega sprevednika, ki se je vozil v drugem vagonu; spoznal je opasen položaj in je trenutoma odšel svoj vagon ter na ta način rešil svoje pasazirje in vse ostale vagonke. Ko je videl, da se muje stvar posrečila, je bil tako od veselja iznenaden in razburjen, da je omedlel in padel na tla. Piše se Ri-

beri, župan v Chamonixu ga je takoj, ko se je izvedelo za katastrofalen dogodek, predložil v odlikovanje s svetinjo častne legije.

Po katastrofi.

Ko se je lokomotiva s prvim vagonom odtrgala, so smrti izročeni pasazirji tako zavpili, da se je ženskam v sosednjih kupejih od groze zvrtilo v glavi. Takoj zatem se je začelo stokanje iz prepada. Umirajoči in ponesrečenci so vpili na pomoč s presunljivimi klici. Rešilna akcija se je začela.

Padeč vlaka po strmini je tako odjeknil od sten, da so ga slišali prebivalci širom doline. Pogled na prepad je bil nepopisno strašen: ležala so križem trupla in deli razbitih vagonov. Ljudje so vzdihovali. Ko je prišla rešilna ekspedicija do strojevodje, ki je umiral strašno razmesaren v ledu, je rekel: »Ne rešujte me! Kar je, je! Tu ni več človeške pomoči.«

Žrtve.

Zmeda neposredno po katastrofi je bila toliko, da se ni moglo ugotoviti, koliko je mrtvih in koliko ranjenih. Slednjič so našli 21 mrtvičev — večina Francozov, Američanov, Angležev in Nemcev. Težko ranjenih so izveleki izpod razvalin 29 ljudi. Dvanajst oseb je obležalo kar na mestu mrtvih. Nekaj jih je podleglo poškodbam po kratkem času smrtnega boja. Ostali težko ranjeni bodo predvidoma pohabljeni celo življenje.

Seznam ponesrečencev, ki je izšel po komisijonelni ugotovitvi nesreče, navaja med žrtvami: 10 Francozov, 2 Angleže, 1 Američana, 2 Švicarja ter več Nemcev. Med težko ranjenimi se nahaja neki zakonski par iz Nizozemske.

Mrtvašnica v hotelu.

Ker ni bilo druge pomoči pri rokah,

je rešilna ekspedicija preuredila v bolnišnično prostore hotela »Mere de Glace« v Chamonixu. Takoj, ko se je razvedelo o katastrofi, so začeli ljudje oblegati hotel v ogromnem številu.

Veliko hotelsko jedilnico so preuredili v mrtvašnico; nanjo so položili na skupen mrtvaški oder 21 mrtvičev. Pogled na mrtvice je bil grozen. Ležali so na belih jrhah, ki so bile polne krvavih madežev. Bilo je, kakor da je pokropila snežno poljano rdeča kri. Mrtvaški oder je spodaj zagrnjen s švicarskimi zastavami. Ponesrečenci imajo na telesih in na obrazih strašne rane. Strašen dogodek je napravil na švicarsko in francosko prebivalstvo najgloblji vtis. Obe deželi žalujeta za žrtvami in ne najdeta nadomestila za nastale izgube.

Ameriški letalci na potu okolu sveta

Iz Newyorka poročajo:

Ameriška rojaka William Brook in Edvard Shlee sta startala na svojem letalu »Pride of Detroit« (Ponos Detroita) na letališču Harbor Grace v Novi Fundlandiji. Letita čez Ocean in se nameravata spustiti na evropska tla v Groydonu poleg Londona.

Willie Brook (zgoraj) in Shlee

Shlee je industrijalec, Brook pa poklicni igralec. Prvi je vložil v podjetje svoj kapital, drugi pa hoče pokazati italške zmoglosti. Cilj obeh skupaj pa je, da potolčeta rekord Wellsa in Ewansa, ki sta izvršila popotovanje okrog sveta v 28 in pol dneh.

Prva etapa poleta bo najdaljša in najnapornejša. Njena distanca znaša 2300 milj. »Pride of Detroit« bo preletel predvidoma v 20. urah, če bo vreme ugodno. Iz Groydona poleti »Ponos Detroita« najprej v Stuttgart, potem pa v Beograd in v Carigrad. Vrednost poleta leži v brzini, s katero edino je mogoče postaviti nov rekord ter pobiti Wellsa in Ewansa.

Pariz, 29. avgusta, (pa.) Ameriška prekoceanska letalca Brook in Shlee sta včeraj ob 10. uri 33 min. pristala na letališču Croydon v Londonu.

Berlin, 29. avgusta (be.) Brook in Shlee sta prispela ob 4. uri iz Croydona (London) v Monakovo. Ko bosta napolnila tanke, bosta poletela proti Carigradu.

Dar božji

je lepota, ki jo naj naše dame ne prikrivajo temveč naj jo puste do polne veljave s pomočjo modernega Kasha plašča. Najmodernejše vzorce Kasha blaga po nizkih cenah nudi damam trdka Drago Schwab, Ljubljana.

Polet generala Nobila čez Severni tečaj

General Nobile, ki je letel lani z Amundsenovo ekspedicijo čez Severni tečaj, pripravlja letos samostojno ekspedicijo čez najskrajnejšo severno točko naše zemlje. Ekspedicijo bo denarno podprl mestni magistrat v Milanu. Podoba je, da se bo polet izvršil na zrakoplovu »N. IV.«, ki se je gradil na lašč za to ekspedicijo po praktičnih navodilih generala Nobila.

Nobile zasleduje letos znanstvene cilje. Raziskati namerava cono, ki leži med Severnim tečajem in med Aljasko. Ta del je bil lani le površno raziskan in si Nobile obeta letos novih lavorik, če preleti ta pas še enkrat.

»N. IV.« bo po konstrukciji sličen zrakoplovu »Norge«, le s to razliko, da bo solidnejši in konstrukciji in trpežnejši glede odpornosti proti vremenskim neizpod. Datum poleta še ni ugotovljen.

Katastrofalen konec švedske ladje

Moštvo s potniki vred poblaznelo!

Koncem prošlega tedna je naletela finska križarka »Vesta« v Finskem zalivu na poslednje ostanke pogrešane in razbite švedske ladje »Trygne«. Parnik je okrog 10. t. m. zašel na odprtem morju v silen vihar. Dne 11. avgusta so ga razbili besneči valovi.

Trygne« je imel na krovu štiri moške in dva ženska pasazirja ter nekaj posadke. Ko se je pripetila katastrofa,

so kapitan in pasazirji ter mornarji poskakali v rešilni čoln. Cele dneve so križarili po morju. Imeli niso ne živeža ne vode, burja pa ni hotela odnehati. Dva pasazirja, novoročena ženska in moški, sta iz obupa skočila v vodo. Omračil se jima je um. Ta čin je tako deprimiralo vplival na del moštva, da je sledilo samomorilnemu zgledu in šlo v hladno in prostovoljno smrt. Polagoma se je lotila blaznost tudi ostalih potnikov, izvemši enega pasazirja; proti koncu je zblaznel še kapitan, katerega so vrgli v vodo mornarji.

V rešilnem čolnu je plaval dalje en sam samcat mož; tega je pripeljala v pristanišče Kalmar finska vojna ladja. Iz njegovih ust je svet doznal za pošasten konec »Trygne«. Seveda je bil preživel brodolomec tako izčrpan, da so ga morali oddati takoj v zdravniško oskrbo.

Demonstracije v Parizu

Policija ščiti pred demonstranti ameriško poslaništvo.

Šah

Šahovski turnir v Karlovcu

Pirc zopet vodi!

XIV. kolo. V nedeljo se je odigralo napeto pričakovano 14. kolo. Prisotnih je bilo rekordno število kibicev, katerih nervoznost je bila mnogo večja, kakor pri igralcih samih. Največji interes je bil posvečen partiji Bošan - dr. Singer. Bošan je igral zelo previdno. Spuščal se ni v nikake komplikacije ter si je ustvaril solidno pozicijo. Dr. Singer, ki je kot črna igral rusko otvoritev, je hotel na vsak način zapletljajev. Zrtvoval je kmeta in res spravil Bošana iz koncepta. Oba igralca sta postala nervozna in dr. Singer je parkrat prezl močno nadaljevanje. Kibici so radi tega kar poskakovali in jih je moral vodja turnirja večkrat opominjati. Partija je bila nato prekinjena, vendar se je kasneje Bošan predal, ker se je uveril, da ni zanj nobene rešitve iz situacije.

Istočasno je doživljal Filipčić težke minute. Pirc je bil zopet na višku in e kmalu zadal Filipčiću smrtni udarec. Radi Bošanovega poraza je pridobil vodstvo ponovno Pirc. Dr. Singer je potisnil Bošana na tretje mesto. Pirc ima igrati samo še s Tothom.

Zadnji v tabeli, Grenčarski, je dosegel proti Agapijevu dominantno pozicijo, a se mu je kljub temu posrečilo — zgubiti. Vidmar si je radi poraza po Ačimoviću pokrvaril vse šanse na visoko mesto. — Jonke je porazil ing. Fritz, Toth pa Zidovec. Partija Abraham - Kurdjukov je bila prekinjena v boljši polovici za Abrahamom. Nedeljković je premagal Rupnika. Zelo interesantno sta potekli prekinjeni partiji Rupnik - Agapijev in Filipčić - Zidovec. Agapijev je v krasni končnici odločil igro v svojo korist, dočim je Filipčić v zgubljeni poziciji dosegel remis.

Stanje po XIV. kolu: Pirc 10½; dr. Singer 10; Bošan 9½; Nedeljković 8½; Filipčić 8; Agapijev in Toth 7½; Jonke in Vidmar 7; Ačimović 6½; Zidovec 6 (1); Kurdjukov in ing. Fritz 5 (1); Rupnik 5; Abraham 4½ (1); Grenčarski 2½.

Zmagovalec turnirja Vasja Pirc (Maribor)

Včeraj se je odigralo 15., to je zadnje kolo nacionalnega amaterskega turnirja v Karlovcu. Toth je proti Pircu otvoril kraljevski gambit. Imel pa je takoj v začetku slabe šanse, ker si je izbral pomanjkljivo varijanto. Pirc je kmalu strl nasprotnika in s tem dosegel končno zmago v turnirju ter je postal v starosti še ne polnih 20 let — šahovski mojster.

Dr. Singer je proti Rupniku zrtvoval figuro ter je zmagonosno zaključil nastale zapletljajev. Bošan je sigurno porazil Kurdjukova, Vidmar Abrahamom, Zidovec Agapijeva, Ačimović ing. Fritz, Abraham Kurdjukova in ing. Fritz Zidovec. Remis so končale partije: Grenčarski - Nedeljković, ing. Fritz - Kurdjukov in Rupnik - Jonke.

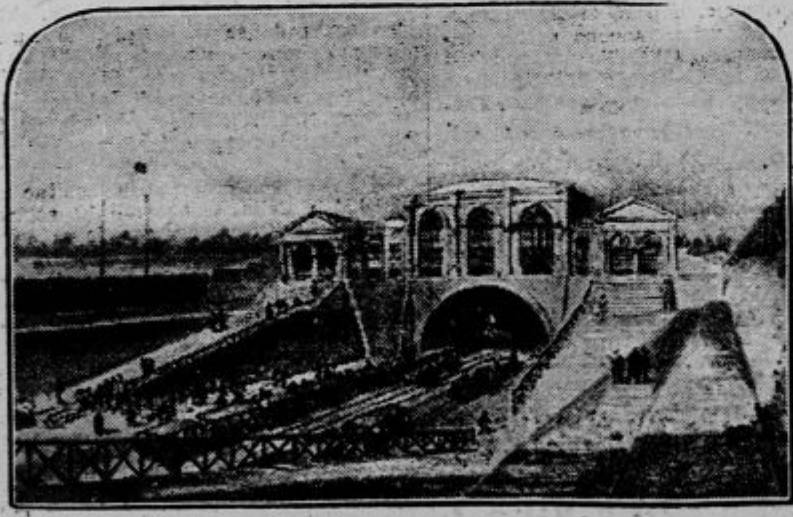
Končno stanje je torej naslednje: 1. Pirc (Maribor) 11½; 2. dr. Singer (Zagreb) 11; 3. Bošan (Subotica) 10½; 3.-4. Filipčić (Zagreb) in Nedeljković (Beograd) 8½; 5.-6. Jonke (Karlovac) in Vidmar (Ljubljana) 8; 7.-8. Ačimović (Beograd), Agapijev (Zagreb), Toth (Vršac) in Zidovec (Karlovac); nenagrajeni: Abraham, ing. Fritz in Kurdjukov 5½; Rupnik 4½; Grenčarski 3.

Simultanke, ki jo je imel v nedeljo Vuković, se je udeležilo 18 igralcev. Rezultat je: Vuković 13 dobil in 5 remis.

NOGAVICE z znamko in žigom »KLJUČ«

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Prva francoska železnica

Kakor smo pred dnevi zabeležili, je poteklo 24. avgusta 90 let, odkar je stekla v Franciji prva železnica na parni pogon. Prvi vlak je vozil iz Pariza v St. Germain. Gornja slika, prirejena po sodobni risbi, prikazuje izhodišče železnice, ki se je nahajalo na mestu današnjega kolodvora St. Lazare.

Začetek šolskega leta

Na državni realki v Ljubljani se bo po odloku ministrstva prosvete tudi v šolskem letu 1927-28 vršil pouk kakor doslej, to se pravi v I. do IV. razredu po učnem načrtu realnih gimnazij v V. do VII. razredu pa po načrtu realk. Ugodnost sedemletnega študija torej ostane. Ako se bo izmed dijakov višjih treh razredov prijavilo zadostno število se bo poučevala tudi latinščina kot neobvezen predmet.

Vpisovanje v Glasbeno Matico v Celju bo za gojence vseh letnikov v četrtek, dne 1. septembra t. l. od 8. do 11. dopoldne. Reden pouk se začne v ponedeljek, 5. septembra.

V glasbeni šoli operne pevke profesorice Jarmile Lj. Gerbičeve prične pouk dne 1. oktobra. Natančni datum vpisovanja bo pravočasno objavljen v dnevnikih. 1297

Dopisi

DOLNJA LENDAVA. Gospod urednik! Samo želja po resnici nas ponovno sili, da na popravek g. Prepeluha povemo sledeče: Res je, da je bil sklican shod radičevske stranke za 20. t. m. po dr. Odiču, radičevskemu kandidatu, že dne 16. avgusta uradno prijavljen pri sreskem poglavarstvu v Dol. Lendavi. Sreski komisar je tudi na ta shod čakal v prostorih hotela "Krona". Res je, da so radičevski agitatorji vabili ljudstvo na shod za 14. uro. Res je, da so kmotvalci metali za gospodo Radiča in družbo papirke. Res je, da je nekdo škropil z vodo. Res je, da je množica z življenjem in klic abzug pozdravljala odhajajoče radičevce. Ni pa res, da bi kdo izmed prišlekov klic "abzug", ker se tega klica poslužujejo domačini in ne prišleki. Za vse te trditve na razpolago priče kot očitvidi radičevske polomiljave. Sreska organizacija SDS za srez Dolnja Lendava.

Sokol

Petletnica Sokolskega društva v Strazišču

V neposredni bližini Kranja, v vasi Strazišče, ki je po večini delavška značaja, je praznovalo ondotno Sokolsko društvo preteklo soboto in nedeljo petletnico svojega rojstva. Mladostno društvo je od vsega početka pokazalo svojo življenjsko moč ter se v zvezi mnogih težav in kljub nerazumevanju dobrih, ki jih nudi Sokolstvo, toliko razvilo, da je svoj petletni obdobje povsem dostojno proslavilo. Seveda je k uspešnosti delovanja največ pripomoglo dejstvo, da si je Sokolsko društvo kmalu po ustanovitvi postavilo svoj lastni dom, kjer mu je možno gojiti vse panoge, ki spadajo v sokolski delokrog — tako v telesni kakor v kulturni vzgoji. In baš z vsestranskim delom je hotelo društvo tudi ob svoji petletnici pokazati, da se zaveda vspešne naloge, ki jo ima vsako sokolsko društvo. Idejno stremenje mladih članov pa nam je porok, da bo društvo tudi v bodočnosti imelo pred seboj cilj sokolske vzgoje. Ob petletnici si želimo samo še to, da bi tudi oni, ki danes še vedno z nezaupanjem zrejo v Sokolski dom, spoznali važnost sokolskega dela ter da bi se ga oklenili z vso dušo, da bo končno že ingnila ona nespametna misel, da je sokolska vzgoja namenjena le boljim slojem, kar seveda ni res.

Za proslavo petletnice je aglina mladina uporabila kar dva dni, in sicer soboto zvečer, ko je priredila slavnostno akademijo ter nedeljo z javnim nastopom. Obe prireditvi sta se popolnoma posrečili ter sta bili izvršeni v splošno zadovoljstvo vseh navzočih, ki jih ni bilo baš malo.

Slavnostno akademijo je otvoril br. Fugina z nagovorom pred živo sliko, ki so jo tvorili vsi oddelki domačega društva. V svojem nagovoru je podal kratek potek dela in poudarjal visoki pomen sokolske vzgoje. Nato so se vrstile godbene točke orkestra iz Kranja, domačega tamburaškega zbora in pevškega kvarteta bratov: Lukovšek, Jezeršek, Valenčič in Fugina, ki so z občutkom in fino dinamično interpretacijo zapeli večje število modernih pevskih skladb. Telovadniki so bili v dve, in sicer sedemdeset članov, ki so izvajali precej težko kombinacijo prostih vaj v skupinah in vaje članice na gredi, obe točki sta bili izvedeni prav dobro. Končno so delantici dali še tri slike Cankar - Skrbnjakovega "Hlapca Jerneja". Program je bil daleko preobširen, v zvezi temu je občutno vztrajalo pri akademiji ter z živahnim aplavdiranjem nagradilo nastopajoče. Prireditve je posetil med drugim tudi minister n. r. gosp. dr. Zerjav.

Nedelja je bila namenjena javni telovadbi. Takoj ob 1. popoldne so bile izkušnje, ki jim je sledila ob 3. popoldne javna telovadba. Nastopila je istočasno moška in ženska deca s prostimi vajami in z vajami z lokci, in sicer domači in iz Kranja. Vaje so bile skoraj pretežke, vendar jih je mladina dokaj dobro obvladala. Moški naraščaj je izvajal proste vaje, predpisane od JSS, prav dobro. Člani — med njimi tudi starejši bratje, so izvajali vaje s palicami skupno s članicami, ki so delale proste vaje, nastopilo je 32 članov in 15 članice, izvedba je bila dobra. Člani so izvajali še proste vaje za letošnji pokrajinski zlet; tudi te vaje, ki so dosti pretežke za podoletelca društva, so bile izvajane še dokaj dobro. Na orodju so nastopili člani na visoki in nizki bradli, moški naraščaj pa na drugo in s preskoki čez konja. Vrhunec javne telovadbe je bil nastop štirih najboljših telovadcev Sokola I. iz Ljubljane, ki so izvajali vrhunske vaje na bradli in na drugo. Vzorca izvedba težkih vaj je navzočim frapirala, vsi so štodili z živahnim pohvalno. Pri vseh točkah so sodelovala bratska društva iz Kranja in Trčica, ki so se udeležila proslave petletnega obstoja. Po javni telovadbi je bila animirana sokolska zabava v Sokolskem domu in poleg njega, pri tem je sodeloval priznani orkester iz Kranja pod vodstvom br. Završnika in domači tamburaški zbor.

Sokol II. prireditvi v nedeljo 4. septembra svoje javno telovadbo na letnem telovadišču na Prulah. Ob pol 3. popoldne zbirališče vseh oddelkov na realki, ob 3. sprevod skozi mesto na telovadišče, ob 4. javna telovadba. Bratje, pridite vsi v kroju! 1294

Naročila in ure dopisa. Ličilo se malih oglasov, je podatek na Oglasi oddelku "Jutra", Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Nali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene občinstva: vaka bareda 50 par. - Najmanjši znesek 5-10. Pristopnina za sifro 5-10.

Obiti

Vulkanizirani

vse vrste avtomobilov, kakor tudi

galoše in snežne

gumijeve čevlje

Popravilni kolezi in motorji, P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11.

Motorna vozila

"Fiat" avto

500, skoraj nov, prodam. Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24324

Štirisedežni avto

znane "Ford", zelo dobro ohranjen, s novo pnevmatikami, prod. Perles, Prešernova ulica 9. 24316

Avtomobili

B. S. A. mototokli, svetovno znani, za ture.

TATRA AVTOMOBILI za v kavaliteto in za določeno ceno brez konkurenco.

VSI REZERVNI DELI za avtomobile.

DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaki delo in solidne cene.

GAZARJE vedno na razpolago.

BENCIN in mazala, tudi pomoli, po konkurenčnih cenah.

JUGO - AVTO d. o. o. s. Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 179

Osebnih avto

rabljen — dobro ohranjen, 2-4 sedelci, kupim. Poudarje pod "Dobra kupnja" na oglašnem oddelku "Jutra". 24673

Fiat 501

bogato opremljen, skoraj nov, napredaj. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod "Fiat 501". 24738

Harley-Davidson

7 HP, dvocilindrični, isoborn ohranjen, motorno kolo prodam. Proti prva garanciji tudi na obroke. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Knjige

Breznik

Večerno uborenje Sava, za klavir, kupim. Poudarje pod "Dobra kupnja" na oglašnem oddelku "Jutra". 24645

Službo dobi

Služničad

kuharice, sobarice, natakarice, hline itd. dobe najlažje v službo v Beogradu ako se oglase v berco Ekonomija, Beograd, Vianov 11. 23300

2 elektrotehnika

izkušeni, vajena dela z izmeničnim tokom, vrtilnim tokom in visoko napetostjo. Sprejme vnapilo v Aleks. Sinc (Srbija). — Prednost imajo tisti, ki so se delali pri rudniku. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Trg. pomočnika usnjarske stroke

ki ima vnesle voditi skladnice usnja, izde industrijske trdnosti. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v trgovino kolonijalno blago, Karar, Maribor, Aleksandrova cesta 1. 24064

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Prodajalka

izveščano v manufakturni stroki takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Poudarje na oglašnem oddelku "Jutra" pod sifro 17.000. 24490

Učena

sprejme v špicerijo trgovino v Ljubljani, Nalov v oglašnem oddelku "Jutra". 24646

Nali oglasi

Ura pristojbina je uparila bi oglasni in naročilo, v. cer na oglasi in pristojbo. Čeprav račun pošla bratstva Ljubljana, št. 1812.

Žetike, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vaka bareda 50 par. - Najmanjši znesek 5-10. Pristopnina za sifro 5-10.

Kolesarji

Dvokolesa v ceni sado padla

Pnevmatiki Mobilia, Dunlop, Onici franka. Prodaja na obrobje E. Batelj, Ljubljana, Karlova cesta 4. 24324

Drva

hrastova, parketne odpadke od fage ter mehka drva po nizki ceni dostavljamo na dom parna šaga V. Škafar, Ljubljana, na Gorenjskem kolodvoru. 30

Spalnice

Javojev, lepo poltrirane, sofinice, kompletne, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

hrastovo, tudi mrožja poltrirana, kompletne, za 8000 Din, prodam po 6000 Din in črno jedilnico

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

»Ali mislite —«
»Da. Prav gotovo sem ga izgubila v votlini. Ko smo stopili vanjo, sem ga še imela.«
»Tedad se vrni ponj,« je ponudil. »Dovolj časa nama še ostane, da se vzpneva pred razstrelbo na hrib.«
Čez dvajset minut sta dospela k temni odprtini rova. Nikjer ni bilo videti žive duše. Aldous je nekaj časa iskal po žepih užigalic.
»Počakajte tu,« je rekel. »Ne zamujim se niti dve minuti.«

Stopil je v rov, prišel do celice in prižgal užigalico. Svetiljka je še vedno stala na praznem sodcu. Prižgal jo je in jel iskati ogrtača. Tedajci pa je začul za svojim hrbtom šum. Obrnil se je in je zagledal Jano, ki je stala v svetlobi leščerbe.

»Ali ga boste našli?« je vprašala.
»Nimam ga še...«

Sklonila sta se nad kamenim tlakom in čez nekaj trenutkov je Jana radostno vzkliknila, pobiraje svoj šal. Tisti mah, ko sta se vzpnevala in pogledala drug drugega, pa je John Aldous začutil, kako mu je mahoma zastalo srce, in Jana je prebledela kakor smrt. Celica iz kamenitih bolvanov se je zamajala; začulo se je zlovesče oddaljeno bobnenje in ko je Aldous pograbil Jano za roko ter skočil z njo proti rovu, se je bobnenje izpremenilo v oglušujoč ropot in silen puh vetra jima je udaril v obraz. Leščerba je ugasnila, vse okoli njiju se je zgrnila črna tema. Zdelo se je, da se ruši gora nad njima; sredi grmenja se je oglasil divji, obupen vzvik iz Janinih ust. Na koncu rova nista več videla solčne bleščave, ampak temo, neprodorno temo; in iz rova so se valili oblaki prahu in skal, ki so padale v temno votlino in dvigale prah.

»John! — John Aldous!«
»Evo me, Jana! Takoj prižgeva svetiljko!«

Njegova roka je utipala leščerbo. Prižgal jo je iznova in Jana se je prišla k njemu z obrazom belim kakor lice smrti. Aldous si je dvignil leščerbo nad glavo; oba sta pogledala tja, kjer je bil ne-

davno še rov. Namestu odprtine sta videla samo grmado skal. Rov je bil zasut. Tedaj sta se počasi obrnila drug proti drugemu in sta spoznala, da oba razumeta: smrt je vstajala nad njima v tem strašnem, s skalami zasutem grobu... Strašna smrt! Njiju ustnice niso zmoгле besede, ko so se oči srečale v groznem, nemem umevanju te gotovosti.

Smrt je plahutala nad njima...

XIX.

Janine blede ustnice so prve izpregovorile.

»Rov je zaprt!« je šepnila.

Njen glas je bil tuj. To ni bil Janin glas. Bil je obupen do neresničnosti in tudi v njenih očeh je bil obup, ko so nepremično strmele v njegove. Aldous ni mogel odgovoriti. Grlo mu je bilo kakor zalepljeno in kri mu je zastajala, ko je zrl Jani v mrtvaško blede lice in čital v njenem pogledu gotovost, da razume položaj. Nekaj časa se niti ni mogel ganiti; nato pa so posledice nenadnega strahu prav tako mahoma izginile, kakor so bile nastopile.

Nasmehnil se je in iztegnil roko proti njej.

»Skalovje se je usedlo in je zasulo ustje rova,« je dejal, premagujoč se, da bi govoril tako, kakor da to ničesar ne pomeni. »Držite mi svetiljko, Jana, takoj se lotim dela.«

»Skalovje se je usedlo,« je zamolklo ponovila za njim.

Prijela je leščerbo, gledaje ga še vedno kakor omamljena. Aldous se je z golimi rokami spravil na delo. Pet minut še ni bilo prešlo, ko je spoznal, da bi bilo nadaljevanje blaznost. Z golimi rokami ni mogel očistiti rova. A delal je vzlic temu; z zversko besnostjo je ruval skale in glinasti skril; manjše gruče je valil na stran, v večje se je upiral, da so mu pokale žile in kite na rokah. Nekaj minut se je boril kakor blazen. Sklepi so mu škrtali, ko se je sigaje pehal s kamenjem; roke, vse odrte in razrežane, so mu krvavele — in neprestano so mu bučale v glavi Blacktonove zadnje besede: danes popoldne ob štirih! — Danes popoldne ob štirih!

Naposled je zadel ob tisto, o čemer je slutil, da mora kmalu priti: ob trden zid! Bolvani, skril in zemlja so bili stlačeni, kakor da so jih namenoma zbili z batom. Nekaj trenutkov se je boril s seboj, da bi obvladal svoja čustva, preden se ozre na Jano. V njegovi glavi je vstajala obupna, živa predstava, da bije svoj

poslednji boj — boj za njo. Otepal se je in si brisal z žepu rutico blato in prah z obraza. Med tem se je osvestil. Njegov bistri duh se je malone radostno vzpneval in pogledal svoji poslednji, velik borbi v lice. Nadčlovek se je vzdramil v njem. Ko je stopil k Jani, ni bilo v njegovih črtah niti sledu o kakem strahu. Neprisiljeno se je smehljaj v pošastnem svitu leščerbe.

»Težko je to delo, Jana!«

Zdelo se je, da ga ne čuje, kaj pravi. Zrla mu je na roke. In zdajci se je sklonila k njim s svetiljko.

»Roke so vam krvave, John!«

Bilo je prvič, da ga je tako ogovorila. Mir njenega glasu in trdna laskavost njene roke, ko se je dotaknila njegove desnice, sta mu blagodejno presunila dušo. Od njegovih iznakaženih in krvaveh rok se je ozrla nanj; to niso bile več tiste tope, brezupne oči, ki so strmele vanj pred petnajstimi minutami. Osuplost mu ni dala, da bi izpregovoril. Strahotna tišina je delala to trenutje še bolj pretresljivo.

Tedajci jima je udarilo na uho: tik-tik-tik-tik. Tikanje ure v njegovem žepu!

Ne da bi odtrgala oči od njegovega obraza, je vprašala:

»Koliko je ura, John?«

»Jana —«

»Ne bojim se,« je šepnila. »Danes popoldne sem se bala, a zdaj se ne bojim. Koliko je ura, John?«

»Bože moj — saj naju odkopljejo!« je vzkliknil divje. »Jana, menda ne mislite, da naju ne bi odkopali, kaj? Zakaj bi bilo nemogoče? Udar skalovja je zasul električni vod. Sklenili so, da naju odkopljejo. Nikake nevarnosti ni — prav nikake! Le mrzaj je tu in skrbi me, da se ne bi prehladili!«

»Koliko je ura?« je ponovila tiho.

Nekaj trenutkov jo je nepremično gledal. Srce mu je poskočilo, ko je videl, da mu je morala verjeti; čeprav je bilo njeno obličje blede kakor križ iz slonove kosti, se mu je vendar smehljala — da! Smehljala se mu je v sivem, pošastnem somraku smrti, ki se je razprostiral po votlini.

Izvekel je uro ter pogledal nanjo v luči svetiljke.

»Četrta štiri,« je rekel. »Še pred štirimi bodo na delu — Blackton z dvajsetorico mož. Osvobodijo naju za časa, da pojdeva k večerji.«

SEVER & KO Ljubljana
Gospodarska cesta 5
plačuje
rdeč fižol Din 4—
prepelica Din 4—
mandolon Din 3:50
suhe gobe do Din 70—
vinski kamen Din 7—
Večje množine po dogovoru.

Stare kovine

baker, med, svinec, cink, lverje od med, aluminij, nikelj, ploče akumulatorja, svinčeni pepel, stare sifonske glave, črke kupuje vsako količino in plača najbolje. **Calin** k. d., Zagreb, Mandaličina 1.

Pozor

ženin in neveste!

Žimnice

(matrace), posteljne mreže, železne postelje (složljive), otomane, divane in tapetirane izdelke tudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg št. 7 — poleg Mesnega doma

Novi moderni

„ORIENT“ KINO
Glince-Vič
(gostilna Amerika)
Igra v torek, sredo in četrtek
krasno senzacionalno dramo v 5. dejanjih

V gorečem vlaku

Predstave točno ob 8. uri zvečer.
Prvovrstni orkester pri vseh predstavah.
Cene: Din 4—, 6—, 8—, 10—.

Oglas.

Eksplotacija večje šume.

Imam od ministrstva šume dovoljenje za sečnjo okoli 2 miliona kub. metra smrekovega gozda. Gozd leži na pripravnem mestu 25 km od Peč, južna Srbija, poleg državne ceste — Železniška proga Priština-Peč se začne takoj graditi. Prodati bi ali stopil v kompanijo. V svrhu obrata se more izkoristiti preko 300 konjskih sil vodne moči za žago in razsvetljavo mesta Peč. Potrebno je, da se z delom v šumi takoj začne. Najbolje bi bilo, da pridejo zainteresirani strokovnjaki na lice mesta, da pregledajo situacijo in se v zadevi natančno informirajo. Informacije daje:

Vujadin Zonjić, Peč.

Tvrdba

Desider Lederer, Sombor

kupuje:

seno

krompir

drva

stavnbi les

prazne solne vreče

prazne vreče od moke

in prosti ponudbe. 8920

Tomažev žilindre 18-19%

kajnit beli, nudi po najnižji ceni iz Maribora trvdka

Avugst Zlahtič,
razpečevanje ameriških mineralnih produktov in kemikalij,
Maribor telef. 6— 9271

Ali se hočete temeljito rešiti

PROTINA in REVMATIZMA

Revmatizem je strahovita, da lež razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnim ne bogatim in si izbira žrtve po kočah in po palačah. Kaj mnogostanske so oblike, v katerih se kaže to trpljenje, in največkrat niso bolezn, ki jih označujemo s popolnoma drugimi imeni, nič drugega kot **REVMATIZEM**.

Včasih so to bolečine v udih in členkih, včasih oteklji udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje, vlečenje pri najrazličnejših delih telesa, da celo oslabele oči je pogosto posledica revmatičnih in protinskih bolečin.

Kakor je razlikovita slika, ki jo kaže bolezen, tako mnogostanske so vsa mogoča zdravila, leki, mazila, mešanice itd., ki jih hvalisajo trpečemu občinstvu. Večina teh sredstev pa ne more ozdraviti, nego največ za kratek čas prinese olajšanje.

Kar Vam priporočamo, je nekaj naravnega.

Mi Vam gotovo pomagamo.

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje hitro tudi pri zastarelih kroničnih razmerah

Da dobimo nadaljnjih pristašev, smo se odločili, vsakega, ki nam piše, poslati

popolnoma zastoni

naš zanimivi, jako poučni spis.

Kogar torej mučijo bolečine, kdor bi se hitrim potom rad rešil temeljito in brez nevarnosti svojega trpljenja, piši še danes na

AUGUST MÄRZKE, Berlin — Wilmersdorf

Bruchsalerstrasse Nr. 5. — Abt. 323

Kdor oglasi, to napreduje!

Pohištvo

elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih

A. AMANN, Ljubljana

Dvorni trg št. 1.

Izvrstno se zabavam ko čitam

René La Bruyère

Hektorjev meč

(Roman „Jutra“)

ta sijajni velezanimivi zgodovinski roman

iz časov francoske revolucije in Napoleona Bonaparta

Tako mične ljubavne zgodbe

Tako žive slike nadutih aristokratov, častihlepnih meščanov, revolucionarjev in vojakov te velike dobe

še nisem imel v rokah!

Kupite to knjigo takoj!

V upravi „Jutra“

Ljubljana, Prešernova ulica

Broš izvod samo 18 Din

Večan izvod samo 28 Din

+

Naša ljubljena mala hčerka

Danica

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

+

Naša ljubljena mala hčerka

Danica

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

+

Naša ljubljena mala hčerka

Danica

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

+

Naša ljubljena mala hčerka

Danica

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

Šolske knjige

za vse srednje, meščanske in osnovne šole

dobite

v knjigarni Tiskovne Zadruga

Ljubljana, Prešernova ul. 54

(Nasproti glavne pošte.)

+

Naša ljubljena mala hčerka

Danica

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

+

Naša ljubljena mala hčerka

Danica

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

+

Naša ljubljena mala hčerka

je nenadoma odšla med nebeske kraljice.

Pogreb ljube hčerke bo v torek, dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. 8. 1927.

Žalujoča rodbina Šket.

9230 od enostavne do najboljši vrste ponuja ob

priliku šolskega leta po najnižjih cenah

Šestila

Franjo Bureš, optik

Maribor, Vetrinjska ulica št. 26

Popravlja strokovno in točno po najnižjih cenah

ZE TRETJA URA ZJUTRAJ IN ŠE NI MOGOČE ZASPATI!

ZASIGURAJTE si svoje spanje proti nadlogi komarjev in jutrarnjih muh. Upotrebljujte FLIT

Poskropite s FLIT-om Vašo obleko. FLIT ubija mole, ki razjedajo obleke. Mnogi poskusi so pokazali, da FLIT ne zapuša niti na najnežnejšem blagu nikakih madežev.

Znanstveno preizkušeno sredstvo za pobijanje insektov

FLIT je sad mnogoletnih poskusov znanih raziskovalcev žuželk in kemikov. On človeku zdravju nikakor ne škoduje. FLIT je izpodrinil stare metode, ker naglo in sigurno uničuje žuželke vseh vrst.

Kupite še danes en zavoj FLIT-a in prekalico. Dobiva se povsod.

Uničite vse hišne insekte

FLIT uničuje stenice, ščurke in mravje. On prodrje v odprtine in razpoke kjer se skriva in uničuje insekte i njihova jajca.

Prodaje v Jugoslaviji jedino:

Standard Oil Company of Jugoslavia

FLIT

uničuje muhe, komare, mole, mravje, stenice, ščurke

Rumeni zavoj s črno rdečo

+

Mestni pogrebni zavod

Potrti globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubeni, dobri soprog, oče, stari oče, stric, svak in tast, gospod

Franc Bolhar

poduradnik drž. železnice

dne 29. t. m. po dolgem, mukapolnem trpljenju, previden s tolažiti sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo, dne 31. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne iz naše žalosti

Resljeva cesta št. 25 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1927.

Žalujoči ostali.